

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:

Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadást felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

- 1901. márczius hó 13. d. u. 4 órakor. Egyesületi tanács ülése.
- „ márczius hó 14. d. u. 4 órakor. Tejtermelők orsz. egyesületének igazgató-választmányi ülése.
- „ márczius hó 17. d. e. 11 órakor. Magyar Gazdák Vásárcsarnok El-látó Szövetk. közgyűlése.
- „ márczius hó 18. d. u. 5 órakor. OMGE. rendkívüli közgyűlése.
- „ márczius hó 24. d. e. 10 órakor. Országos Méhészeti Egyesület közgyűlése.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület rendkívüli közgyűlésére,

mely 1901. évi márczius hó 18-án, azaz hétfő d. u. 5 órakor fog a „Köztelek” nagytermében megtartatni.

(Tárgysorozatot lásd a Köztelek 17., 18. és 19. számában.)

Tavaszi luxusbó-vásárok.

A budapesti Tattersall részvénytársaság az idei XVII. tavaszi luxusbó-vásárt 1901. évi márczius hó 21., 22. és 23-ik napján rendezti az Országos Magyar Gazdasági Egyesület védnöksége alatt a Tattersall istállóiban.

A luxusbó-vásár díjazással lesz egybekötve. Négyesfogatok részére 2. kettős- és jukker-fogatok, valamint hátsó lovak részére egyenként 3, azazmindössze 11 díj tűzetik ki, összesen 2400 korona összegben.

A tavaszi XVIII. luxusbó-vásár április hó 28., 29. és 30-ik napján fog megtartatni.

A vásárok tervezetét a Tattersall titkárságánál Budapest, Külső-Kerepesi-ut kaphatók.

Kölesönös biztosító szövetkezet.

Az embernek kétféleképp halnak meg, erkölcsileg és testileg. Egy szövetkezet ugyancsak kétféleképp bukhat meg, anyagilag és erkölcsileg. Amely megbecstelenítő az erkölcsi bukás az egyénre nézve, ép úgy az egy szövetkezetre nézve. S amint az egyénnél az erkölcsi halálnak nem okozati következménye a testi halál, úgy megfordítva a szövetkezet anyagi bukásának nem okozati következménye az erkölcsi.

Egy szövetkezet anyagilag tönkre mehet, de megmentheti erkölcsi reputációját, az általa képviselt eszmét s a vezetőség jó hírnevét.

Az „Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet” megbukott már évek előtt anyagilag, f. hó 10-én tartott közgyűlésén pedig megbukott erkölcsileg is.

Az anyagi bukást védhette a vezetők tudatlansága s a felültetett közönség jóhiszeműsége, az erkölcsi bukást nem mentheti semmi, annak árnyéka fedi az intézményt és vezetőit.

Mi történt a kölesönös közgyűlésén? Mérleg szerint kimutatott 755.958-95 K. veszteség fedezésére 100%-os utánfizetést szavaztatott meg az igazgatóság erre a célra becsődített tudatlan, tájékozatlan kisgazdákkal, akiknek állítólag oly ígéret tétetett, hogy az ő utánfizetésüket más fedezi.

Ha a biztosító szövetkezetnek üzleti vesztesége van, senki sem akadhat fenn azon, ha az utánfizetést kiírja. Hogy áll itt azonban az eset? A szövetkezet zárszámlája szerint 418.479-60 K. tüzdíj-bevétellel szemben áll 201.687-41 K. tüzkár, tehát a kárarány fenomenálisan kedvező, szinte hihetetlen a szakértő előtt. Az üzletév tehát kitünő s az 1900. év mégis 402.861-98 K. veszteséget mutat fel. Honnan? Behajthatatlan követelések és egyéb leírások czimén.

Furesa dolog. Micsoda igazgatóság lehet az,

mely felelősséggel dolgozhat, ha eddig 304.888-68 K. behajthatatlan követelést, mint vagyont, mint értéket kezel a könyvelő. Vagy ezt is fedheti a tudatlanság, a szakértelem hiánya? Nos a kölesönös-nél e bő köpönyegbe sok minden belefér, csak ez az egy nem, mert a biztosítási üzlet nem tudásával igen, de a törvény nem ismerésével, senkisem védekezhetik.

Már pedig a közgyűlés elé terjesztett naiv igazgatósági jelentés a következőket mondja:

„Miután pedig ügyvédünk (Püspöky Emil) a neki perlésre átadott értékeknek túlnyomó részét tényleg be nem perelte, — állítása szerint — azért, mert a bíróságok csak az első évi díjat fogadják el perlésre és mert a szövetkezeti tagsági díjakat nem mint olyanokat, hanem csak mint biztosítási díjakat tekintették, tehát épen olybá vették, mintha részvénytársasági biztosítási díjakról lett volna szó. Nemcsak az elpártolt szövetkezeti tagok, de sajnos, megmaradt szövetkezeti tag sem fizette a tagsági díjakat, látván, hogy szomszédja, községbeli tagtársa, a díjat nem fizetvén, arra nem kényszerítették.”

A kereskedelmi törvény 485. §. 4. a következőket mondja:

„a biztosítási szerződés hatályát veszti: ha a visszatérő időszakokban fizetendő díj a lejáratkor, vagy az e végre engedett halasztás eltelté előtt le nem fizettetik; kivételnek e tekintetben akkor van helye, ha a biztosított a díj lefizetésében haleset vagy erőhatalom által gátoltatott.”

Ez annyit tesz magyarul, hogy aki díjat nem fizet, az biztosított tagnak nem tekinthető, annak biztosítási díja sem köteles, sem nem kétes követelés czimén nem képezheti a szövetkezet vagyonát.

Megmagyarázza e szakaszt egyébként maga a kuria döntvénye, mely kimondja, hogy csak az első évi díj fizetése kötelező a felre.

Hogy egyébként ezt a szövetkezet vezetősége jól tudta s így a nemtudással nem is védekezhetik, igazolja azon körülmény, hogy maga volt az, aki körleveleken, ügynökök s üzletszerzők útján mint vivmányt hirdette a kuria vonatkozó döntvényét, mely annak idején lehe-

*Számegbírhatóbb vetőmagvak
beszerzésére ajánljuk a
Magyar Merőgardák Szövetkezetét
Budapest V. alkötmany utca 31.*

tövé tette a részvénytársaságotól a biztosított felek elhódítását *olesó díjajánlatokkal*.

Ily kinlevőségek czimén az igazgatóság

1898-ban 464.109.80 K.

1899-ben 590.021.20

szerepeltet fiktív vagyonkép a mérlegben.

Mi lett volna tehát a reális eljárás? Az, ha az igazgatóság a nem létező s illetve ami ezzel egyértelmű, a semmit sem érő követeléseket leírja.

Igen, csak hogy akkor már előbb kintint volna, hogy a szövetkezetnek nincs vagyona, hogy teljesen vagyonbukott s hogy üzlethezvétele silány. Mert a kölcsönösnek semmi más mérlegszerű vagyona már évek óta nincs, mint az ügynöki kinlevőségek, melyekből most a közgyűlés 50%-ot leírt s bátran leírhat még ugyanannyit.

A szövetkezet 1894-ben alakult meg 400.000 K. biztosítéki alappal — *amely az alapítók által máig sem lett befizetve*, holott a kereskedelmi törvény 453. §. szerint az alapítók ez összeget „*tényleg*” befizetni tartoztak volna a cégjegyzés megtörténte előtt. De hát, hogy történhetett meg a cégjegyzés?

Egyszerűen úgy, hogy az alapítók csakis készfizetői kezességet vállaltak a szövetkezet tartozásáért, melyre egy bank igazolta, hogy nála a törvény kívánta biztosítéki alap lefizetett a szövetkezet javára. (?) Így a szövetkezet már a megalakulás évében 26.000 kor. kamat terhelte az alapítók s illetve a bank kölcsönéért, mert a szervezés a 400.000 koronát csakhamar elnyelte, sőt 1897-ben már újabb 200.000 kor. készfizetői kezességet kénytelenek vállalni az alapítók, hogy megmentsek a szövetkezetet a bukástól. 1898-ban már ez a pénz is elfogyott s csak kamatteleher czimén 39.000 kor. évi kiadás terhelte a szövetkezetet kis üzletét.

Ekkor történt, hogy az alapítók a külföld egyik legnagyobb biztosító szövetkezetének h. igazgatóját kérték fel szakvélemény adására.

A szakvélemény lesújtó volt, a tanács pedig az, hogy minél előbb *fel kell számolni*, mert minden nap csak fokozza az alapítók veszteségét.

Mert akkor még az volt a nesz, hogy az egész szövetkezeti multság az alapítók számlájára megy, sőt az utánfizetések idejében való kivételének mellőzéséért s a veszteségnek elvállalá-

sáért közgyűlési jegyzőkönyvi köszönetben is részesültek az alapítók.

Az 1898. év jégkatasztrófa előtt már a szövetkezet vagyonbukott volt s a felszámolás csak azért maradt el, mert a pénzügyminiszter az alapítók közbenjárására 200.000 kor. kölcsönt adott a szövetkezetnek.

Ez a kölcsön még az évben elfogyott s már a jégkárok fizetésére ki kellett írni a sokáig halasztott utánfizetést, melyet már az első üzletév eredménye indokolt volna.

Azóta a szövetkezet állandóan tengődik s csak a múlt évben 36.350 tag lépett ki a szövetkezetből az igazgatósági jelentés szerint.

Az 1899. évben indult meg a mozgalom az OMGE. kebeléből, hogy a régi szövetkezet megmentessék a teljes bukástól — ha lehet. A beszerzett alapos információk arról győzték meg azonban az időközben nagyobb arányúvá fejlődött mozgalmat, hogy a régi szövetkezet talpra nem állítható, hanem mielőtt az a szövetkezeti eszmét *teljesen diszkreditálná*, igyekezni kell egy új szövetkezetet alakítani.

Ez szerencsére sikerült is a „*Gazdák Biztosító Szövetkezet*” alakjában. Szerencsére, mert a legutóbbi közgyűléssel a kölcsönös szövetkezet oly ténnyé lépett, minnek a következménye beláthatatlan.

A szövetkezet legnagyobb erőssége s egyúttal legnagyobb tévedése és büne volt az *olesó díj*. Az *olesó díj* eszűja nagy számban csoportosította körébe a biztosítottakat, de a díjbevétel sohasem fedezte a kiadásokat — csakis papírosan — be nem hajtható fiktív követelések vagyon gyanánt való feltüntetésével.

Ennek az *olesó díjnak* a következménye ma, hogy a szövetkezetnek 828.000 K. vesztesége van, míg összes vagyona 8169.29 K. készpénz és 8728.14 K. postatakarékpénztári betét s 295.333.23 K. ügynöki kinlevőség, ami alig ér többet 100.000 K.-nál, de a behajtásához szükséges készpénzköltség is hiányzik.

A szövetkezet tehát úgy áll, hogy ha két évig egymásután 100%-os utánfizetést vet ki s a múlt évben biztosított összes tagok megmaradnak s az utánfizetést hűségesen befizetik, akkor a mai veszteségek megkerülnek ugyan, de a két év időközti veszteségeinek fedezésére újra utánfizetést kellene kiírni.

Mert a szövetkezet nemesak tulajdoncsony díjakkal dolgozik, de költségei is oly ma-

gasak, mint egy részvénytársaságnál sem. Az évi költségzárás szerint 280—300.000 K., mihez még hozzájön alább 200.000 K. tüzkár. Hogy fedezzen 500.000 K. évi költséget 400.000 K. díjbevétel, melyből még a jövő évre átmenő díjtartalékot (legalább 120.000 K.) is le kell vonni.

S ha még e díjak is befolyának? De nem folynak be.

S ennek dacára az igazgatósági jelentés oly naiv, hogy „a népnek százezrei csatlakozását s a szövetkezeti eszme diadalra juttatását reméli.”

Reméli? Bizony maga sokkal okosabb, mintsem, hogy higgye, de valamivel csak meg kell indokolni egy teljesen vagyonbukott, tehát felszámolni köteles szövetkezet fennállásának erőszakolását.

A vezetés nem menthető hibáit lehetőleg be kell hozni a jóhiszemű biztosított tagokon oly mértékben, amint lehet.

A nyereséges üzlet reményével állandóan félrevezetett alapítók most felelőségük terheit a biztosított tagokra igyekeznek áthárítani.

Egy kétségbeesett kísérlet, mely anyagilag nem eredményez semmit, de az alapítók reputációját alaposan aláássa s a szövetkezeti eszmében vetett bizalmat alaposan megingaltja.

S ezért állítottam, hogy a szövetkezet nemesak vagyonilag bukott, de erkölcsileg is megbukott.

A vasárnapi közgyűlés 100%-os utánfizetést józanul megindokolni nem lehet.

A felelőség alul való íyétén kitérés meg nem engedhető, mert a tájékozatlan nagyközönség bizalma minden hasonló, de jó irányu kezdeményezés iránt is megszűnik.

A szövetkezet hibás üzletvezetéseért első sorban az alapítók felelősek. Hiába választattak maguk helyett az igazgatóságba Strohmannokat.

Az anyagi és erkölcsi felelőség őket terheli s kötelezi arra, hogy

a) fizessék be a biztosítéki alapot, melyre a törvény kötelezi őket.

b) fizessék ki a szövetkezet azon veszteségeit, melyeket a tagokon a múltban utánfizetéssel behajtani elmulasztottak az ügynöki kinlevőségéig;

c) hívjanak egybe egyrendkívüli közgyűlést, mely a szövetkezet felszámolását kimondja s a

TÁRCZA.

Kozliczky mesél.

— Irtá: Bársony István. —

Az öreg inokok típusa ez a Kozliczky. Szikár, fonnyadt ember, aki se napnak, se szélnek, se viharinak oda se néz. Ha felül girhesnek látszó, de szívós hátú lovára, olyanok kettesben, mintha egy darabból volnának. A girhes farkó felkapja a fejét a magasba, ahogy a teveszokta megörbített nyakkal és készen van a „daliás paripa”, a gyorszárnyalású „Ráró”. — Így is hívja különben Kozliczky.

Télen, amikor a külső munka szünetel, Kozliczkyknak éppen semmi dolga sem akad a kerek világon. Irodai munkák végzésére ő teljességgel alkalmatlan, mert pennaiszonya van a legnagyobb mértékben és állandóan. Amily kintűnő hasznát lehet venni annak idején a külső gazdaságban: úgy agyonlüt mindent az irodában, amit rábíznak. Még az a nagyobb szerencse, ha csak ráül a munkára és koflik rajta, akkor legalább nem ront, csak késik. Ez a felemás mivolta okozta, hogy szinte megöregedett s mégis csak inok. Az inspektorátus soha sem volt hajlandó elhinni neki, hogy kinevezetése esetére csak a legszükségesebb gazdasági naplót is vezetni fogja.

De azért Kozliczky mindig jókedvű és kivált ilyenkor, tél idején, amikor sok a szabad ideje, körutakat tesz a környéken a derék farkóval. Ugy utazgatott, mint Don Quihote, szabadon és bátran. Szívesen látták mindenütt, ami

nem nehéz, mert kisebb igényű vendéget mint ő, még képzelné sem lehet. Egy pár pohár borocska mellett eldiskurál s elhazudozik reggelig, ha van aki hallgassa. De sokszor igazat is beszélt. Ilyenkor úgy jár néha, mint az egyszerű tengerészkatona, aki otthon kifogyott már a sok füllentésből s végül azt mondja, hogy az ezermindenfélén kívül látott ő még röpülőhalat is. Ezt az egy igazat már nem hitték el neki. Kozliczkyt is gyakran eszi a szelídméreg azért, hogy mindent beadhat a hallgatóságnak, csak éppen az igazságra fogják rá többnyire hogy mese.

„Ösmertem — ugymond — egy igen derék urat, aki már tul volt a hatvanon s vagy husz évecskét élt együtt az ő formás élete párjával. (Bizony későskén házasodott, ugy negyvenes korában, pedig a leány még ezerhetes sem volt.) Ezzel a jó emberrel találkoztam nemrég. Pipázott és még dühösebben fújta a füstöt, mint régen. — Hogy van bátyám? — kértem. — Jól is, rosszul is, feleli félvállról. — Mert jól? — Mert elhagyott az asszony. — Hm, és mért rosszul? — Hm, mert elhagyott az asszony. — No ez bolond. — Az a. — Oszl mért hagyta el?

Ekkor nagy lélekzetet vett az öreg. — Látod öcsém, mondta, azt sose kérdezd te senkitől, hogy mért hagyta el a feleség. Nehéz arra felelni. Hát azt híresztelte, hogy nem bírja ki a sok pipafüstöt. Már pedig a pipámat nem adom, nem hagyom. Jól tette, hogy ő ment el inkább. — jól.

— Isten rendelése, bele kell nyugodni.

— Iszen én belenyugsom, de azért most mégis asszony nélkül vagyok. Ez baj a vén embernek.

— Gombház . . .

— Gombház az ördögöt. Igen, ha vagy tiz évvel ezelőtt eslekedte volna. Akkor újra megházasodtam volna. De így már magam is sokanám.

— A házasságot?

— Nem a feleséget. Egy is sok már nekem. A régi csak megjárta, az már alaposan ösmert; de ujjal hogy kezdjek ki?

Kozliczky esavart egyet a nyakán. (Ilyenkor következtet a »mese« esattanója.)

— S tudjátok mi az újság?

Bizony mi nem tudtuk.

— Völégény az öreg! Csak a valópör végét várja, hogy megülje a lakzit.

— Ejnye, oszt ugyan kit vesz el?

— Története van annak. Egy kicsit prozai ember az öreg ur, regényt nem igen olvas, csak egy pár gazdasági könyvet. Abból nem tanulta meg, hogyan kell az asszonyokkal bánni. Sem a virágnyelvet nem ösméri. Valamelyik szép esőndes este egy idős leánnyal, egy régi ösmérsével hozta össze a sorsa. A tisztes kora leányt elfogta mellette az unalom s az ábránd. Ő be szeretnék meghalni. — mondta. — Ugyan ugy-e? kérdezte az öreg. Iszen leltem, hogyha csak az kell, agyonlütöm én.

A leányzó megrémült, megnehezelt, potyogni kezdtek a könnyei. Ilyet mondani, Péter bácsi! . . . pedig én magát hogy szerettem! . . .

Az öreg megriadt, elagyult.

— Igazán szeretett? No akkor élvezem;

vasárnapi közgyűlés jogtalan határozatait megsemmisíti.

Utóbbi egyébként várjuk a kereskedelmi törvényszéktől is, ahol a furesa közgyűlésnek nem várt és nem palástolt, remélt folytatása lesz. Mert közgyűlést lehet zárt ajtó mellett tartani, de törvényszéki tárgyalást nem. Mődját kell ejteni, hogy annak figyelme a történetekre reá tereltesse s megszüntetessék az a botrányos állapot, hogy egy szövetkezet biztosításokat vállalhasson annak előzetes tudatában, hogy a károkat kifizetni nem tudja.

Ki mire vállalkozik, viselje annak anyagi és erkölcsi következményeit. Ne keresse a vezetőség a hibákat rajta kívül álló okokban. Az egész alapítás nélkülözvén a reális alapot, magában hordta már kezdetben a bukás esirát. S ha a esalódás már megvan, igyekezzünk az elkövetett mulasztást azzal enyhíteni, hogy a szövetkezet kímélésére zajtalan legyen, minél kevesebbet beszéltesen magáról, mert amit róla mondhatnak, az nem válik a szövetkezeti eszme előnyére s nem az alapítók hasznára.

Miben reménykednek még. A tagokban, hogy utánfizetnek? Azok szöknek, ki merre lát. A kormányban? Az nem áldozhatja az adózók fillereit sikertelen kísérletezés költségeinek fedezésére. A „Gazdák Biztosító Szövetkezetében”? Annak ez a teljesen demoralizált üzlet ingyen sem kell. Vagy a múlt évben kibocsájtott egy millió korona üzlettrészen, melyből 982.930 K. ára a mérleg tanúsága szerint az igazgatóság pénzszerényében *elhelyezésre vár* s csakis annyit ér, mint a memóriát az igazgatósági jelentésnek azok elhelyezésébe vetett reménye.

Tiszteletteljes Ukridáció. Ezt követeli a törvény, ezt a közérdek, ezt az alapítók reputációja, mely nem csak nekik, de az országnak is becses.

R. Gy.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

— Rovarvezető: Kovács Béla. —

A budapesti XVIII. tenyészállatvásár.

A legutóbbi budapesti tenyészállatvásár, némely tekintetben sikerültebb az előző événél, némely tekintetekben azonban mögötte marad

ugyis válok az elsőtől, mondta engesztelve, áradozva.

A vén leány nem sirt tovább, de nem is mondott nemet.

Igy fejezte be Kozliczky. Mikor gratuláltam az öregnek, azt mondtam: jól tetted. — Jól tettem, persze hogy jól tettem, felelt Péter bácsi. A Marczitól tanultam, Marczinak a felszemű esacsit hívják a gazdaságomban. Soha a Marczit a harmatos virágmezőt nem legeli, hanem kibandukol az árokpartra s ott böngészni a gázt, a kórót. A virággal hamar bételnek; a sok giz-gaztól meg csak éhesebb lesz, pedig neki a kívánságban mulatsága vagyon. Ugy sines egyéb dolga.

Kaczagva jön be egyszer közénk Kozliczky este.

— No de ilyet! — mondogatja és esuklik hozzá.

— Mi az no, halljuk!

— No de ilyet!... Megyek az imént Kárászfaluban a felvégi utcán, látok egy suszter-táblát egy házon. Elszakadt volt a tarisznyam szija, mondok magamban: itt megvarratom. Leszálok a lovamról s beszólok a kapun: hej szomszéd halli-e? Jön egy ember, a gazda. Mutatom neki a bajt. Ezt kéne megcsinálni, reparálni.

Az ember csak vakari a fejét. Hm, hm! — mondja s bánul rám, mint borjú az új kapura.

— Mit néz rajtam? Ezt nézze inkább, mondok s a rongyos tarisznyát eléje tartom.

annak. Sikerültebb abban a tekintetben, hogy 100 darabbal több szarvasmarha — összesen 244 — hajtatott fel, kevésbé sikerült amannál azért, mert egyes fajták, nevezetesen pinzgaui egyáltalán nem volt felhajtvá, továbbá azért, mert csak felannyi juh — összesen 302 db — volt felhajtvá a sertések pedig ugyanevak gyengén, összesen 51 darabbal voltak képviselve.

A magyar-erdélyi szarvasmarhák csoportjánál örömmel tapasztaltuk azt, hogy annak megfelelőbb tartására, gyorsabb fejlesztésére a magyarországi tenyésztők is gondot kezdenek fordítani, s volt alkalmunk nem is egészen két éves, csaknem teljesen kifejldött bikákat látni, bár ezen bikák egy részénél a kevés esont eléggé feltűnő volt, amely körülmény bizonyára ösztönözni fogja jövőben a tenyésztőket erősebb vaskosabb esontalap fejlesztésére, mert e tekintetben az erdélyben tenyésztett szarvasmarha határozottan előnyben van, amely körülmény arra mutat, hogy az erdélyi legelők s rétek hamu alkatrészekben gazdagabb növényzetet teremnek. Ezen csoportban legkivalóbb egyedeket Draskovits Iván gróf baranya-sellyei és Pallavicini Sándor örgróf mindszent-alyvői uradalmá állította ki. Sajnos az erdélyi jelleg csak kevés számú állattal volt képviselve, a melyek közül Gáspár József királyhalmi bikái tűntek ki.

A szimmenthali csoport ugy számra, mint minőségre, nézve kétségen kívül most is a legkivalóbb volt. A legnagyobb és legszebb kollekeziót Dörny Vilmosné pusztá-leperdi gazdága állította ki, 14 db 1½-2 éves bikát, a melyek között határozottan egy 2000 koronás monopol nevű bika volt a legszebb, a mely nemesak az I. bikadíjjal, de a főváros egyik díjjával is ki lett tüntetve. Nagyon elsőrendű kiállítása volt Ördödy Pálnak is, kinek tenyészete évről-évre javul, s különösen a csontozat erőssége tekintetében talán legelső helyen áll. Kivált a többi közül gróf Fesztetits Vilmos taponári tenyészete, Wolf testvérek várpalotai tenyészete stb. Csaknem az összes tenyésztők tuberkulinra nem reagáló s az országos törzs-könyvbe bejegyzett állatokat állítottak ki.

A keresztezettek legnagyobb részét szimmenthali jelleget mutattak s nem egy akad közöttük, a melyet a tisztavérű szimmenthaliól megkülönböztetni is alig lehetett. Igen szép csoportos ki-

állítás volt Somssich Imre grófnak, Zichy János grófnak, Wolff testvéreknek stb.

Szell Kálmán rátót-heraházi telivér szimmenthali tenyészete, bár kicsiny, de igen szép kollekezióval jelent meg, természetesen ez alkalommal is versenyen kívül.

A borzderesek nem nagy csoportjában Kohner Zsigmond és Kohner Adolfnak volt legszebb kiállítása s ezen csoport Istók nevű bikája kapta az I. díjat s a főváros egyik tiszteletdíját.

A juhkiállítás meglehetősen kicsiny volt a tavalyihoz mérten, ami szomorú jele a tulalacsony gyapjúáraknak s ennek következtében juhanyagunk számbeli hanyatlásának. Az ország legjobb tenyészetei különben csaknem kivétel nélkül képviselve voltak. A finom gyapjas merinóknál legszebb kiállítása gróf Károlyi Lászlónak volt s ezen kollekeziós kiállítás lett kiténtetve Budapest székesfőváros harmadik tiszteletdíjával. Ezen kiállítás mellé sorakoztak gróf Károlyi Mihály, Dreher Antal, gr. Széchenyi Antal kiállításai stb. A fésűs-gyapjas juhok csoportjában legszebb kiállítása br. Königswarter Hermannak volt, de ezzel egyenlő rangú anyagot mutattak be Skublies örökösök, Pallavicini Sándor örgróf, Herberstein Albert gr. stb.

A sertésállatvásár meglátszott, hogy a kanok ezidén nagyon kapósak voltak, mert azon tenyésztők nagyrésze hiányzott, akik tízen-nyolcz év óta csaknem minden kiállításra hoztak fel anyagot s a kiknek tenyészete éppen ezen kiállítások révén jutott országos hirnevhez. Ezidén persze eladták tenyészanyagukat s vagy semmit, vagy csak a selejteset hozták fel. A mangaliczák között Rózsa József török-szákosi földbirtokosnak, a yorkshirek között pedig Pfaff György práznoezi földbirtokosnak volt legszebb kiállítása.

A tenyészállatvásár kiállítottjai a következők:

Magyar fajta (magyar alföldi jellegű):

I. bikadíj 400 korona gr. *Draskovich* Iván „Bátor” nevű 7. kat. sz. bikája.

II. bikadíj 200 korona gr. *Draskovich* Iván „Zsándár” nevű 5. kat. sz. bikája.

Elismerő oklevelet nyert örgróf *Pallavicini* Sándor csoportos kiállításáért.

Magyar fajta (erdélyi jellegű állatok) közül:

I. bikadíjat 400 korona *Gáspár* József „Bojtár” nevű 13. kat. sz. bikája.

Szimmenthali csoportban:

— Nohát nem adták el. Jeremiás mondja.

Nagyot néztem. Már én azt jobban tudom.

— Igen-igen, de mégsem jól tetszik tudni.

Jönnek az angolok nyolcz hét múlva megint. Akkor lehetne nekünk eladó négyévesünk megint.

Nem értettem. Jeremiás kivett a zsebéből egy kis harapófogót s titkolódzó areczal mutatta meg, aztán elfüntette a kabátjába.

— Mi az? mit akar maga azzal?

— Jeremiás pislogott, hunyorgatott. Még egyszer elővette a harapófogót s egy gyors mozdulattal némán mutatta vele a foghuzást.

Aztán hozzátette halkán: ha a ténstur megmutatja nekem a csikókat, én a háromszendősből is négyévest csinállok.

— Megbolondult? Mit boszorkánykodik?

— Én? nem én, kérem, csak amelyik már arra való, annak a fogát kisegítem, hogy hamarabb nőjön a másik. Mire az angolok visszajönnek, már lesz négyéves eladó lovunk megint.

Nem vinne rá a lelkiösmeret más tiszteséges néppel szemben ilyesmire; de az angolnak én is burja szeretnék lenni. Meg oszt' a kívánság is gyötört. Szemet hunytam, hadd huzzon ki Jeremiás egynehány csikófogat.

Tudják az urak, mi történt. Igazat mondott a ravasz kupecz. Az angol a már növekedő új fogat látta s vitte drága pénzen a csikókat.

Kacsintott hozzá. De még így sem sikerült becsapni a hip-hip hurraht, mondta, hisz ezeknek a mi magyar lovainkank nincsen párjok kerek a világon.

— Minek az, szól végre, úgy sem igen látom már ilyenkor, alkonyaton.

— Vagy úgy? hát majd elküldöm reggel.

— Ne tessék kérem, azt cselekedni, mondja ő.

— Ejnye, hát micsoda suszter maga, hogy így lerázza magáról a munkát? förmédtem rá mérgesen.

— Ugy van az instálom, hogy meghalt itt a suszter a minap, felelt zavartan, oszt' ami kis hummija volt, én veszegettem meg. A táblájával nem tudtam mit csinálni, hát kiakasztottam ide, *czifraságnak*. Nem tudok én a szíj-javításhoz, kérem szépen.

— No de ilyet! — kaczagott Kozliczky megint és rendes szokása szerint verte hozzá a térdét a tenyerével.

— Tanultam valamit, kezdé a minapában. (Jó minapában volt biz' az. Akkor, amikor az angolok minden magyar lovat össze akartak vásárolni, hogy Transvaalba küldjék a burok ellen.)

— Ugyan mit, no!

— Ösmerik az urak Jeremiást?

— Ki ne ösmerné itt Jeremiást!

— Mindjárt gondoltam én is. Nagy lókupecz, tudják. Hát odajön hozzám a gazdaságba és kacsint egy nagyot. Ténstur jó gseftem van. Ha segít, osztozunk a hasznon.

(Biz én kíváncsi voltam.)

— Ugy-e eladták már az angolnak, ami négyéves eladó lovuk volt?

— Ami volt, eladtuk.

I. bikadíj 300 korona özv. *Döry Vilmosné* „Monopol” nevű 50. kat. sz. bikája.

II. bikadíj 200 korona gr. *Festetics Vilmos* „Gunnár” nevű 77. kat. sz. bikája.

III. bikadíj 100 korona *Ovoldy Pál* „Orbán” nevű 23. kat. sz. bikája.

I. bikaborjudíj 100 korona *Wolff Testvérek* „Ficzko” nevű 68. kat. sz. bikája.

II. üszödij. 100 korona sárdi *Somssich Imre* „Narancs” nevű 63. kat. sz. bikája.

I. tehéndij 200 korona *Puskás Béla* „Czitrom” nevű 71. kat. sz. bikája.

Szell Kálmán miniszterelnöknek, aki versenyen kívül állított ki egy kollekcziót a bíráló-bizottság köszönetét nyilvánítja.

Főváros tiszteletdíja özv. *Döry Vilmosné* „Monopol” nevű 50. kat. számú bikájának ítéltetett oda.

Hazai tájfajták:

I. tehéndij 200 korona gr. *Somssich Imre* „Kedves” nevű 137. kat. sz. tehene.

II. tehéndij 100 korona gr. *Zichy János* „Kóka” nevű 140. kat. sz. tehene.

III. tehéndij 50 korona *Kéhl Lajos* „Plimó” nevű 156. kat. sz. tehene.

I. üszödiját 100 korona *veszprémi püspökség* „Kincsem” nevű 169. kat. sz. tehene.

Elismerő oklevelet *Kohn Samu* és *József és Neubauer* testvérek nyertek.

A borzderesek csoportjában:

I. bikadíj 200 korona *Köhner Frigyes* és *Köhner Adolf* „Istók” nevű 200. kat. számú bikája.

I. tehéndij 200 korona *Köhner Frigyes* és *Köhner Adolf* „Fátyol” nevű 197. kat. számú tehene.

Főváros tiszteletdíját a bizottság *Köhner Zsigmond* és *Köhner Adolf* „Istók” nevű 200. kat. sz. bikájának ítélte.

Juhcsoport (finom gyapjas „Merinó” juhak csoportjában):

I. kosdíj 200 korona gr. *Károlyi László* 65. kat. sz. kosa.

II. kosdíj 100 korona gr. *Károlyi Mihály* 96. kat. sz. kosa.

III. kosdíj 50 korona *Dréher Antal* 48. kat. sz. kosa.

IV. kosdíj 50 korona gr. *Széchenyi Antal* 32. kat. sz. kosa.

I. anyadíj 100 korona gr. *Berchtold Lipótné* 90. kat. sz. anyajuhja.

II. anyadíj 70 korona gr. *Károlyi László* 77. kat. sz. anyajuhja.

III. anyadíj 40 korona gr. *Károlyi Mihály* 108. kat. sz. anyajuhja és *Dréher Antal* 62. kat. sz. anyajuhja.

Dicsérő oklevelet nyertek:

Döry Vilmosné, gr. *Sprinzenstein Arthur*, gr. *Zichy Nándor* tenyészetek.

Budapest székesfőváros tiszteletdíját gróf *Károlyi László* kollekcziójának ítélte oda a bizottság.

Fésűs gyapjas csoportban:

I. kosdíj 100 korona báró *Königswarder Hermann* 129. kat. sz. kosa.

a) II. kosdíj 80 korona *Skublies* örökösök 155. kat. sz. kosa.

b) II. kosdíj 70 korona ögróf *Pallavicini Sándor* 307. kat. sz. kosa.

III. kosdíj 50 korona gr. *Herberstein Albert* 185. kat. sz. kosa.

I. anyadíj 80 korona *Skublies* örökösök 162. kat. sz. anyajuhjának ítélte oda a bizottság.

Elismerő oklevelet a *keszthelyi gazdasági tanintézet* nyert.

Elismerő oklevelet ítélte a bizottság *Rosenfeld Henrik* versenyen kívül kiállított tenyészetéért.

Husjuhok csoportjában:

I. kosdíj 100 korona lg. *Biedermann Rezső* 245. kat. sz. kosa.

II. kosdíj 70 korona gr. *Herberstein József* 265. kat. sz. kosa.

III. kosdíj 50 korona br. *Hornig Károly* 255. kat. sz. kosa.

II. anyadíj 50 korona lg. *Biedermann Rezső* 163. kat. sz. kosa.

Sertések (hazai kondor):

I. díj nem adatott ki.

II. díj 100 korona *Rósa József* kollekcziójának.

Elismerő oklevelet nyertek: *Rósa József* és *Kornstein* testvérek.

Külföldi fajták:

I. díj 100 korona *Pfaff György* kollekcziójának.

II. díj 80 korona gr. *Herberstein Albert* kollekcziójának.

III. díj 60 korona *Szécsi Illés* kollekcziójának.

Elismerő oklevelet nyert *Pfaff György*.

Értesülésünk szerint a tenyészállatvásár bezártáig körülbelül 100.000 korona értékű eladások történtek, melyről a részletes kimutatást lapunk legközelebbi számában hozzuk.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

— Rovatvezető: Cserhádi Sándor. —

Nemesített legkorábbi székely tengeri.

Az utolsó két évtized legkeresettebb, mondhatni legdivatosabb mezőgazdasági terménye a „legkorábbi székely tengeri”. E tengeri minden más mezőgazdasági tengerifajnál sokkal korábban megéri s fejlődése annyira gyors, hogy pl. a Bihar megyei gazdasági egyesületnek 1879. évben eszközölt természetesi kísérlete alkalmával április 14-én elvettét, július 16-án a nagyváradi terménykiállításán megérve mutatott be s e napon újra elvettét, a második vetésből október hó 6-án a b-esabai kiállításán már mint érett csövek mutatattak be. Tehát a „legkorábbi székely tengeri” egy és ugyanazon évben kétszer ért meg.

Bőtermő voltára nézve legyen elég fel- említenem a „Magyar Föld” című gazdasági szaklap 1883. évi 226-ik számában Nagy Iván ur által közölt azon adatot, mely szerint a Bakony alatt eszközölt összehasonlító kísérletnél az *utastásom* szerint mivel székely tengeri 700 □-öl területről 10 hektoliter kifogástalan minőségű szemet adott, míg ugyanakkora területen mivel közönséges magyar tengeri hozama alig 5 hektoliter közepminőségű szem volt. Hivatkozom továbbá a m.-óvári kir. gazdasági tanintézet jelentésére. (Lásd: „Mezőgazdasági Szemle” 1887. évi III. számát), mely szerint az ottani kísérletnél következő eredmény mutatkozott 1 kat. holdra számítva:

Székely tengeri 2464 kiló = 30.80 hliter szem.

Ezzel szemben

Csinkvántinó csak 1713 kiló = 21.40 „ „

Pignoletto csak 1184 „ = 14.80 „ „

Meg kell említenem még egy fontos körülményt, mely hivatva van a székely tengerit egy másik irányban is keresetté tenni.

Megállapítottam ugyanis, hogy a „legkorábbi székely tengeri” esalamadétermesztésre is mindenkéül följött elsősorú tengerifaj. És ezen előnye különösen a esalamadé bevermelésénél, besavanyításánál feltűnő, azért vékony szára jobban összenyomulva, a bevermelés eredménye is biztosabb.

Ezen tekintetben is hivatkozom a m.-óvári kir. gazdasági tanintézet jelentésére (Lásd: „Mezőgazdasági Szemle” 1886. évi XI. szám), mely szerint a székely tengeri az eddig kísérlet alá vett tengerifajok között *esalamadétermesztésre is első helyet érdemel*.

Végül hivatkozom a hohenheimi kísérleti telep jelentésére (Lásd: „Württembergisches Wochenblatt” 1887. évi 5. számát), mely szerint a székely tengeri még az ottani hideg égalj alatt is — hol néha augusztus hóban is fűtenek — bámulatos eredményt mutatott fel.

Az általam nemesített „székely tengeri” fénylő sárga, szemé hektoliterenként 79—81

kilót nyom és különösen két irányban megbecsülhetetlen. *Először ott, hol bármely körülmény miatt csak későn lehet vetni, ősszel pedig korán jön a dér s így más fajta tengeri nem érnék meg. Másodszor ott, hol tarlójába őszit buzát akarnak vetni.* Sőt meleg és kövér talajban, ha a tengeri korán vettetett, még repce is vethető utána.

A székely tengerinek főmobbikben vázolt előnyéből következett annak csaknem egész Európát meghódított rohamos elterjedése; következett az, hogy az 1885. évi budapesti orsz. kiállításán, az 1890. évi bécsi kiállításán, az 1896. évi budapesti millenniumi kiállításán, a brüsszeli világkiállításán és a párisi világkiállításán első díjakkal, aranyérmekkel lettem kitüntetve; és pedig nem csupán azért, mert tengerim az eddig ismert fajok között a legértékesebb, hanem főképpen azért, mert tengerifajomnak „előállítás és forgalomba hozása” által a gazdaközönségnek megbecsülhetetlen hasznót s a magyar mezőgazdaságnak európai hirt szerzetem. De hogy a főmobb elősorolt előnyöket a székely tengeri művelése elérhesse, feltétlenül szükséges, hogy *valóban eredeti vetőmag* vettessék, mert a már oly nagy mérvben elterjedett utántermesztések egyfelől a közelben mivel más fajok által kisebb-nagyobb mérvben keresztesülve vannak; másfelől pedig, mert az utántermesztők nem követik a vetőmag kiválasztásánál gyakorolt módszert. A mi pedig a magkereskedőket illeti, ezek közül csak a párisi Vilmorin & Andrieux és a svéd Skänkska Frököntoret árulják az én tengerifajomat; a többi — ez alatt a név alatt — itt-ott összevásárolt közönséges piaci árut ad, a mi lehet szép, lehet jó, de nem „székely tengeri”.

A nemesített székely tengerinek eredeti termesztésü, fajliszta vetőmagja kizárólag csak az eredeti termesztőtársaság alattirt vezetőjétől szerezhető be. Árunk következők:

1000 kiló 280 korona.

500 „ 160 „

300 „ 100 „

100 „ 36 „

50 „ 20 „

25 „ 12 „

4³/₄ kiló 3 koronát.

A vasutig való fuvardíj fejében minden 100 kiló után 1 koronát számítunk. A szákat külön számíttatik. Mivelési utastás minden rendelőnek megküldetük. Egy katasztrális hold földbe (1600 □ öl) 25 kiló vetőmag kell. A megrendelések beérkezését azonnal tudatom. A szétküldés, a megrendelések sorrende szerint, márcziusban kezdődik.

Ajánlom továbbá „Az én zabom” elnevezés alatt a mezőgazdaság legjobb zabját, mely korai érésben, a hozam mennyiségében és súlyban valamennyi más zabfaj fölött áll. Az 1900. évben, gagy gazdaságomban, egy kat. holdon 15 mmázsa szemet adott. Ára, míg a csekély eladó készlet tart: 24 kiló 10 korona; 50 kiló 18 korona; 100 kiló 34 korona.

Gagy (Udvarhely megye.)

Szent-Királyi Árpád,

az „eredeti székely tengeri” termelő-társaság vezetője.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. *Sporzon Pál.*

Tengerimorzsolás eséplőgépre állított morzsolóval.

E lapok 14-ik számában megjelent 112. sz. kérdés és az arra adott felelet ötleteiből, úgy vélem, nem végzek fölösleges munkát, ha leírom a tengerimorzsolás egy módját, melyet itt már régebben a legjobb eredménnyel végzünk s melyvel olcsón tökéletes munka végezhető.

Sok gazdaságban van a gőzeséplőgép mellett egyszerű rostaszerkezet nélküli nagyobb morzsoló. E kettővel együtt épen oly jó munka vé-

gezhető. gépgyár- rállított szemes eséplőgémentes a törött lasztva.

Az készlet. Mayer E naponkva számítva géptől va minthogy nak) 100 geri igen

A ből a szá szalmára E nyilás rannára s oly hős keresztl zsoló”-áb és erősít szájnnyilá dalának

Hog tanácsos szegezett csakis lel kikerülő jusson, d

Mur eséplésné gelyére, a alkalmazó s a morz káján me erősebb s a dobnnyl ne essék. A morzso kell hogy eséplődob szem nag

Az ügyes gép zsoló egys meg, meg alkalmazn hozzá. Kés alatt munk Vede

BAR

Néhán

Szent den iránt. lathban van kiállítások Amint óral között, me szép plimut Ezek után ismét helye

Hát e tásba nem zset és a v páduai” és törzsbén s nem tekint arany és fe

*) Kár. ez érdekes módot. Sok jó tanácsot.

gezhető, mint a kilátásba helyezett m. á. v. gépgyár morzsoló dobjával. A morzsoló ugyanis ráállítatik a cséplőgépre s az általa lemorzsoló szemes tengeri csutkával együtt behull a cséplőgépbe, hol a csutka a szemtől teljesen mentesen a törekostán át legurul, a szem pedig kétszer megrostálva s az osztályozó henger által a törött szemek belőle tetszés szerint kiválasztva, zsákba folyik.

Az itteni cséplőgép 6 löcrejű 4¹/₂ öl széles készlet. Shurtleworth-féle, a morzsoló pedig Mayer E. szombathelyi gépgyárából való. Ezekkel naponként száraz tengeriből 5 emberrel (nem számítva a vízhozót és a szemes tengerinek a géptől való elszállításához szükséges kézi erőt, minthogy ezek a körülményekhez képest változnak) 100—110 q. teljesen tisztá piaczképes tengeri igen könnyen morzsolható.

A gép felállítása következő: A cséplőgép-hől a szalmarázók kivételnek, a dob mögött a szalmarázók fölötti deszkajátó pedig felnyitattik. E nyílás fölé a gépen keresztben, a gép felső rájárára csavarokkal 2 drb 2" vastag, 4" széles s oly hosszú fenyőfa erősítették, hogy a gépet keresztül érje, oly távol egymástól, mint a morzsoló hába kívánja és a morzsolót erre állítjuk és erősítjük csavarokkal, úgy hogy a morzsoló szájnnyílása és szajtárcsája a cséplőgép jobb oldalának nézzen.

Hogy a tengeri ne morzsolódjék annyira, tanácsos a morzsolót mindkét oldalon a lábakra szegezett deszkákkal bedeszkázni, így a szem csakis lefelé a gépbe hullhat. A morzsolóból kikerülő csutka részére, hogy az is a gépbe jusson, deszkából esatornát készítünk.

Munkában a lokomobil a cséplőt mint a cséplésnél hajtja, a morzsolót pedig egy a dob tengelyére, az árpatoklászolót hajtó szajtárcsán belül alkalmazott, külön e célra készült szajtárcsára és a morzsoló szajtárcsájára, a cséplőasztal deszkáján metszett két lyukon keresztül alkalmazott erősebb szij hajtja. Minthogy a dob üresen fut, a dobnyílás jól letakarandó, hogy esőves tengeri ne essék bele, a kosár pedig egészen kinyitható. A morzsolót hajtó szajtárcsa ép oly átmérővel kell hogy bírjon, mint a főszijs által hajtott cséplődob szajtárcsája. A cséplőbe a tengeriszem nagyságának megfelelő rosta rakandó.

Az első összeállítás kissé körülményes, de ügyes gépész könnyen végzi, mert ha a morzsoló egyszer a gépen áll, maga magát mutatja meg, meglátható igen könnyen, mit hova kell alkalmazni. S ha egyszer minden készen van, hozzá, később az összes gépszerkezet pár óra alatt munkához állítható. *)

Védeny, 1901. febr. 22.

Deszpoth József.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hrebly Emil.

Néhány szó a magyar baromfi érdekében.

Szenvedélyes érdeklődéssel viseltetem minden iránt, a mi a baromfitenyéssel kapcsolatban van, minden szabad időmet a baromfi-kiállítások megtekintésére szoktam fordítani. Amint órahosszat járkalok a számos baromfi között, megragadta figyelmemet az, hogy sok szép plimut után következett sok szép langsan. Ezek után következett sok szép plimut, hogy ismét helyet adjon sok szép langsanak.

Hát egyéb tyukfajta nincs? Mert számításba nem vehettem azt az egy-két kokin-törzset és a valódi diszbaromfit, mint a gyönyörű páduai és hollandi tyukokat, melyek egy-két törzshen szintén képviselve voltak. Szintugy nem tekinthetem azt a néhány ritka szép arany és fekete bantam-családot sem hasznot-

*) Kár, hogy t. cikkíró ur már előbb nem írta le ez érdekes és praktikusnak látszó tengerimorzsolási módot. Sok gazdátársra nagy közövével vette volna a jó tanácsot. *Rovatvezető.*

hozó tenyészanyagának. Vajjon kinek volna szíve a tyukvilág e kedves kis gamin-jait leölni s belőlük paprikást csinálni? Nem, nem, én igazán nem tudnám megenni! De semennyiért sem. De hát a többi? Keresztelés nincs?

Tudtommal a tenyésztés minden ágában az az egy a főczél, hogy az itteni honos fajt megneveljük más alkalmas importált tenyészanyaggal. S ekkor mindennél világosabban tűnik föl az, hogy a jól sikerült keresztelés foglalja magában a sikert. Erre — azt vettem észre — súlyt meg eddig nem fektet a nagy közönségből senki. Pedig tessék nekem elhinni azt, hogy a *tiszta plimut* és langsanak nálunk nagyon is *relatív értéke van. A helyesen alkalmazott keresztelésekben látom én a baromfitenyésztés jövőjét.* Mert ennek célja ugyebár az, hogy nem az egyes, a jobbnódu tenyésztő tartson saját kedvtelésére szebbnél-szebb jószágot, hanem az, hogy a *kisgazda jusson egy kipróbált nem tulságos kényes, hasznoshozó tenyészanyaghoz.*

Utbaigazítást e tekintetben csak a gödöllői állami mintatelepen találtam, mely telep az eddigi kiállításokon is gyönyörűen képviselve volt jól sikerült keresztelésekkel. Különösen hatalmas példányokban mutatták be az erdélyi fekete kopasznyakú és langsan keresztelését. Ugyancsak pompásak voltak a plimut és erdélyi kopasznyakú keresztelések. Bár izlésem szerint ezek egy kissé világosak voltak, miért is félt, hogy az utódok tollzatában sok lesz a fehér szín.

Részemről meg azon is esodálkoztam, hogy immár *magyar tyuknak lenni szinte szűjjen.* O dehogya! Ezt korántsem tudom elhinni. Valóban nem hiszem, hogy e fajtanak létjogosultsága megszűnt volna. Edzett s különösen jó — merném állítani — a *legjobb husu tyukféle ez, mely megérdemli, hogy hozzáértőleg foglalkozzanak vele.* De hiszen a keresztelés hibáin is segíthet. Semmiestre sem pártolhatom egyesek véleményét, kik ezzel a tyukfajttal egyáltalán számot nem vetnek. Saját tapasztalataimra nem hivatkozhatom, midőn mindenkinek ajánlhatom, ki hasznót — különösen tojástermelésben s jóízű fiatal esibében is óhajt a tenyésztésből, frissítse föl meglévő jobb minőségű e fajta állatainak vérért a viszonyoknak leginkább megfelelő idegenekével s meg lesz az eredmény.

Ép azért nagyon kívánatosnak tartanám, ha azok a tenyésztők, kik a legutóbbi kiállításon igazán szép faj állataikkal tüntek ki, a keresztelésre is fektetnének súlyt. Az elért eredményt pedig pontos megfigyelés után mind szélesebb körben ismertetnék. Azt hiszem a baromfitenyésztésnek széles e hazában tennének szolgálatot. S ez a fő a dologban. Mert hiába, minden szépsége mellett a kiállítás egy kissé az amatőrszerűség benyomását tette rám. *Hiányzott a nép, a fölséges nép.* Hassunk oda, hogy jövőben az is merjen eljönni. *Annak is legyen, mit bemutatnia.* *R. O. né.*

Állami támogatással létesített népies mintagazdaságok.

Irtá: Károly Rezső.

VI.

Pest-Pilis-Solt Kis-Kun vármegye, Czegléd.

Helyi viszonyok.

Czegléd rend. tan. város 4930 házzal, 27,549 lakóval, 49,964 kat. hold kiterjedésű határral Pest vármegyében a Magyar Államvasutak budapest-orsovai vonala mentén fekszik, jelentékeny vasuti csomópont. Posta- és távírdahivatal, postatakarékpénztár, valamint több más hatóság és közigazgatási helyben. A lakosság tulnyomó része mezőgazdasággal foglalkozik s nagy határánál fogva a várostól távolabb fekvő részekben tanyarendszer mellett kezelik a földeket.

A mintagazdasággá átalakított tanyai birtok a várostól 10 km., a budai-uti vasuti megállóhelytől 3 km. távolságra esik. A birtok tulajdonosa jelenleg ifj. Dobos László (szül. 1872-ben), a birtokot 1893-ban örökölte. A birtok mintagazdasággá alakítását a Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunvármegyei gazdasági egyesület javaslata alapján a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter ur 1899. évi augusztus havában határozta el. A mintagazdaság közvetlen felügyeletére Hartyáni Imre a czeglédi mezőgazdasági bizottság elnöke vállalkozott. A tulajdonos családjával együtt telen Czeglédén saját házában, nyáron állandóan a tanyán lakik.

Üzemi viszonyok.

A gazdaság egész területe 40 kat. hold *) 667 □-öl, amelyből szántó 39 k. hold 779 □-öl, rét 781 □-öl, beltelek 717 □-öl. Az egész birtok 2 k. hold 647 □-öl nagyságu szántóföld részlet kivételével egy darabot képez.

A gazdaságnak, mint az egész vidéknek fekvése sík, a talaj televényes homokos agyag, 1 méter mélyen sárga agyag.

A tanyához tartozó gazdasági épületek: lakóház 1 konyhával, 2 szobával és 1 kamarával vályogfalakkal zsindeletetű alatt, a ház végében kocsiszinnel; istálló 16 drb marhára, baromfi- és sertésöl, mindenik vályogfalakkal nádfedél alatt; sertéshizlaló deszkafalakkal zsindeletetűvel; tengerigöré, polyvás és kut. A meglévő és jó karban tartott épületeken kívül takarmányelőkészítő kamara építésre, 20 □-öl alapterületű trágyatelep és ¹/₂ holdas kifutó létesítése s az udvar elkerítése mutatkozott szükségesnek.

E beruházásokra engedélyezett 300 korona segélyen kívül a tulajdonos sajátjából 525 koronát áldozott. A kifutó létesítésére különösen azért kellett súlyt helyezni, hogy a mintagazdasághoz hasonlóan legelőterület hiányában lévő és közlegelőtől távol eső gazdaságok részére a növedék állatok helyes nevelésére példa nyújtassék.

A gazdaság gép- és eszközfelszerelése u. m. 2 fagerendelyes eke, 2 vasfogas, 1 fahenger, 2 szekér, 1 futó kocsis és egyéb apróbb gazdasági eszköz jeientékeny kiegészítésre szorult. Az engedélyezett tárgyak voltak: 1 Sack rendszerű egytetemes eke előhántóval, 1 tizenháromsoros vetőgép, 1 rosta, 1 konkolyozó, 1 répvágó, 1 szecskavágó, 1 daráló gép, összesen 925 korona értékben.

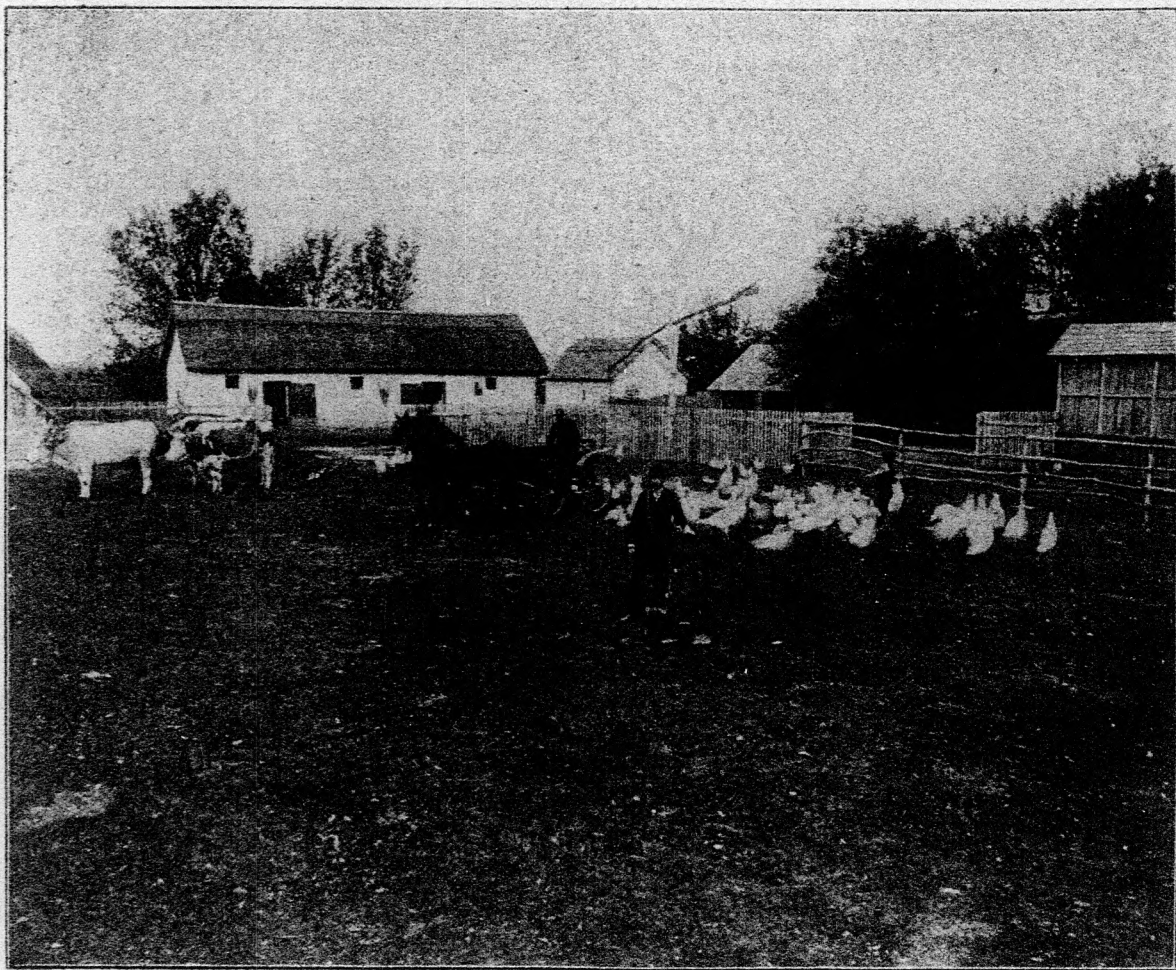
A birtok állatállománya: 4 ökör, 2 ló, 2 csikó, 2 borjú, 50 baromfi a gazdasági munkák végzése szempontjából kívánni valót nem hagyott hátra, az állattenyésztés azonban nem részesült a kellő figyelemben. Minthogy Budapest nincs távol és maga Czegléd is jó fogyasztó, a tejtermelés érdekében nyugoti fajta szarvasmarha tartása indokolt; ez okból a mintagazdaság 2 tehén beszerzésére 400 K. segélyt kapott, s ezt a tulajdonos sajátjából 380 K.-val egészítette ki, a mely összegek felhasználásával Jalic Géza gyáli (Pest vm.) gazdaságából 1 simmenthali fajta tehén és 1 hasis üsző volt beszerezhető. A nyert tej jó része házi szükségletre fogy el, a többi turó, tejföl és vaj alakjában kerül eladásra; a turóért kg.-ként 28 fillér, vajért 1 kor. 40 fillér, tejföl literjéért 60 fillér kapható. A sertés-tenyésztés felkarolása érdekében a mintagazdaság a fogarasi állami ménésbirtokról kapott 2 koczárt és 1 kant, a melyek a köztenyésztés előmozdítása szempontjából megállapított 240 korona értékben szereztettek be. A baromfitenyésztésre a viszonyok kedvezők lévén, állományának javítására a gödöllői baromfitenyésztő telep átengedett 1 törzs (1:2) emdeni ludat, 1 törzs (1:5) pekingi kacsa és 1 törzs (1:5) plymouth tyukot.

*) Ezenkívül az asszony nevének áll egy 34 k. holdas birtok, amelyet külön kezelnek.

A mintagazdaságban fekvő tőkének értéke az állami segélyek beszámításával a következő: telek tőke 44000 korona*) (82%), épületek értéke 400 kor. (7.4%), állatokban fekvő tőke

számadásvezetés csak 1901-ben veendi kezdetét. Az 1900. évben kat. holdanként elért termékek buza 1050 kg., árpa 1250 kg., zab 850 kg., tengeri 850 kg., takarmányrépa 300

héten voltak látogatók. A mintagazdaság hatása abban már is mutatkozik, hogy annak létesítése óta többen vetőgéppel, Sack-rendszerű ekékkel, fogásokkal szerelték fel gazdaságaikat s a mintagazdaság vetésforgatóját kezdik utánozni.

37. ábra. Czeplédi mintagazdaság tanyái épületei és igás állatai.

3800 kor. (7%), holtleltár értéke 1800 kor. (3.6%), összesen 53600 korona.

A gazdasági üzem, mint egyáltalán Czepléd határában, úgy a mintagazdaság czélfára kiszemelt birtokon is az egyoldalu szemtermesztésre irányult. A háromnyomásos rendszer mellett évenként a földek $\frac{1}{3}$ -od része került trágyázás alá, a természetett növények aránya: 13 hold buza, 13 hold árpa, 11 hold tengeri, $\frac{1}{2}$ hold répa, 2 hold takarmány, vagyis 33% őszi, 33% tavaszi, összesen 66% kalászos, 28% tengeri, 6% takarmány. Ezzel szemben megállapított vetésforgó nem nagy haladás, de a reginél mégis kedvezőbb, az új rendszerrel a három nyomás meghagyásával 1—1 tábla 12 k. hold; 1. 3 h. tengeri, 3 h. zabos bükköny, 2. őszi buza, 3. 10 tavaszi árpa és 2 h. takarmányrépa; ezenkívül forgón kívül 2 k. hold luczerna. A természetett növények aránya most tehát 32% őszi, 26.5% tavaszi, összesen 58.5% kalászos, 21% kapás, 20.5% takarmány.

A gyümölcsfatermesztés felkarolása érdekében a tanyahely körülültetésére és a tanyai ut beültetésére a mintagazdság 100 különböző fajta gyümölcsfacsemetét is kapott.

A birtokon nyugvó terhek.

A birtok után fizetett összes adó körülbelül 520 korona. Általános biztosítási díj tüz ellen 11,100 korona érték után évenként 32 korona 32 fillér.

A birtokos családjához tartozik feleségén kívül három leánygyermek, kik közül a legidősebb 6 éves, iskolába jár, a legifjabb 1 hónapos.

A gazdasági munkák végzésére 2 béres és 1 szolgáltó-leány szolgál, kiknek fizetése évi 360 korona, 150 K., illetőleg 140 korona és élelmezés.

Üzleti eredmények és a mintagazdaság hatása.

A birtokon számadást eddig nem vezettek, csakis egyes feljegyzések történtek; rendszeres

*) Holdja 1160 korona.

kg. bükkönyszéna 2500 kg., luczernaszéna 20,000 kg.

Az érdeklődés a mintagazdaság iránt elég nagy, amennyiben a nyári időszakban minden

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

187. kérdés. Egy gazdasággal kapcsolatosan egy erdőnek ugynevezett hulladékát megvettem oly feltétellel, hogy eladó a fa műszaki részét feldolgozza.

Eladó a donga-talpfát és kerítésnek való ágast is kidolgozta, de utóbb szőlőkarót dolgoztat oly nagy mennyiségben, hogy őlfá, illetve hulladékfa alig marad. A szőlőkaró hossza 150—200 czetiméter.

Szerződésünk szerint eladó csakis műszaki fát dolgozhat föl és szerintem a szőlőkaró nem az. En az eladót az eddig elkészített szőlőkaró értékeig bíróság utján perelni akarom. Van-e erre jogalapom?

R. G.

188. kérdés. Milyen eljárás követendő egy általam feltalált és jelenleg gazd. műhelyeimben munka alatt lévő *czukorréparitkítógépek* szabadalmaztatására, illetve szabadalom elnyerhetése czéljából, mely találmányom hivatva volna a czukorrépa intenzív művelését elősegíteni és az evvel járó kézimunka költségét tetemesen leszállítani.

Jelzett gépek czélja a tömött répasorokat ellenkező irányban — keresztben szabályos távolságokban megritkítani, mely műtétnek főelőnyei, hogy a répa kikelése után azonnal a sorok megritkításának és a gyenge répapalánta a kiegyelésig is akadály nélkül erősödve terjeszkedhessen; végül az ilyenformán megritki-

38. ábra. Czeplédi mintagazdaság kifutója, tenyész- és növendékállatok.

tott répasoroknak *első kapáltatásánál* (eltérőleg a komplett sorok ugynevezett sarabolásától) lehetővé tétetik már az első műveletnél a répát intenzíven köröskörül kapálni, miáltal külö-

nösen a megakadályozás a gyenge ártalmatlan kapálásnál.

Ezen gyorsabban *hagyandó* hogy ezen pontjából a czélbavegésig ellenben nagyobb nolyan hibák.

189. rak foglalás illetőleg Budapest.

190.

bükkönyszéna Vitázók egy könyvtárszékbe rakásának várnai. Más bitandó pereszerűbbnek.

Lehe

magyar A alatt, de kevésbé megszédik, ugyan, hogy a kár, mint az utóbbi az zárva moztott sok sejtvi.

Kér

két szénát sokon és ajánlatosa.

191.

vegyületű akarok vgyával jó séges-e e tárgy ös nélkül is.

Meg

gyengeter nem kape

192.

ságomban hold feké 60 holda kedjenek vetőbeosztás jegyzem, képes va désem er hagynom állomány van, két bükkönyszéna madét te szántóföld teremnek.

Er

I. Ha jé das köz kihasznált telt át. használt kedő ez hozzájár

Cs

sággal mert őrzési k tezik.

nösen a répasorokat gyommentesíthetjük és megakadályozzuk azt, hogy a gyomok, melyek a gyenge fiatal növényeknek főellenségei — ártalmatlanná tétessenek és a talaj már az első kapálásnál is mélyen megkapáható legyen.

Ezen ritkítás által a munkás bátrabban és gyorsabban dolgozhatik, *nem kell neki a meghagyandó távolságokat szem előtt tartani*, úgy hogy ezen gép működésének már azon szempontjából is nagy az előnye, *hogy pontosan kijelöli a célhavett és szükséges pontos távolságot*, míg ellenben a kézi ritkításnál egyik távolság nagyobb mint a másik, a szűk távolság éppen olyan hiba lévén, mint a túlnagy.

189. kérdés. Monarchiánkban milyen gyárak foglalkoznak benzínmotorok készítésével, illetőleg melyik külföldi gyárnak van képviselete Budapesten.

S. J.

190. kérdés. Vita tárgyát képezte a zabosbükönyszéna legcélszerűbb készítmódja: Vitázók egyike legjobb módul állította a bükönyszén felszáráz állapotban székernagságu boglyákba rakni s teljes kiszáradását azokban bevárni. Másik vitázó pedig a fokozatosan nagyobbító petrencékbe való rakást tartja célzerűbbnek.

Lehet, hogy első mód megfelelő a nagy magyar Alföld melegebb és szárazabb klímája alatt, de a dunáninneni rész felső megyéinek kevésbé meleg klímája alatt a széna megpenészedik, vagy legalább is megdohosodik. Igaz ugyan, hogy nagyobb záporok esetén a boglyákba rakott bükönyszénában kevesebb lesz a kár, mint a petrencékben összehordottban, de az utóbbi esetben a penészedés majdnem ki van zárva, míg nagyobb rakásokban összehalmozott s kellőleg ki nem száradt, vastagszáru, sok sejtvizet tartalmazó bükönyszénán igen gyakori.

Kérek felvilágosítást arra nézve, hogy e két szénakészítési mód közül, eltekintve az ágasok és kővekben való szárítástól, melyik az ajánlatosabb?

191. kérdés. Egy darab homok és agyag vegyületű földben a jövő tavasszal czukorrépat akarok vetni. A földet november hóban jó mélyen felszántattam és most télen istállótrágyával jól meghordattam. Kérdem vajjon szükséges-e erre műtrágya is, miután az istállótrágya ősszel nem lett alája szántva; vagy a nélkül is lehet sikerrel czukorrépat termeszteni?

Megjegyzem, hogy a föld márutolsó évben gyengetermést adott roszból, miután öt év óta nem kapott trágyát.

K.

192. kérdés. 2000 holdnyi bérelt gazdaságomban a homoki szántóföldeken kívül 600 hold fekete szántóföld van, amely 10 egyenlő 60 holdas táblákra van felosztva. Kérem sziveskedjenek e 600 hold fekete szántóföldre egy vetőbeosztást készíteni. Erre vonatkozólag megjegyzem, hogy a 600 holdból évente 120 holdat képes vagyok megtrágyázni és bérleti szerződéseim értelmében 60 hold fekete ugart kell hagynom évenként. Nagyobb mennyiségű jószag-állományom részére, miután a birtokon rétvényes van, kénytelen vagyok évente 60 hold zabosbükönyszént, 60 hold herét és 30—40 hold csalámádét termeszteni itt a feketén, mivel homoki szántóföldeimen e takarmányműek meg nem teremnek.

Özv. L. S.

Felelet.

Erdőarányosítás. (Felelet a 186. kérdésre.) I. Ha jól megértettük a kérdést, egy 3600 holdas közbirtokossági erdőterület felét borító erdő kihasználása egy fakereskedő cégnek engedtetett át, ki azt üzementerv szerint 15 év alatt használja ki és a kérdés az, hogy ez a kereskedő cég tartozik-e az erdőőrzési költségeihez hozzájárulni.

Csakis akkor tartozik, ha őt a közbirtokossággal kötött szerződése egyenesen kötelezi, mert olyan törvény, amelynek alapján ő az őrzési költséghez hozzájárulni tartozik, nem létezik.

II. Arányosítási ügyekben perújításnak helye nincs.

III. Ha a batósági erdőör ellen erkölcsi vagy egyéb okokból alapos kifogást lehet emelni, ez az erdőör fegyelmi hatósága előtt emelendő panasz útján érvényesítendő. (Főszolgabíró.) A felhozott okok mindenesetre elegendő alapul szolgálnak elmozdításához.

IV. Ha após és vő közös háztartásban laknak is, azért a II-od oszt. kereseti adó jogosan vehető ki mindegyikre külön, ha az adó (föld- vagy hazadó stb.), amely után a II. oszt. kereseti adó jár, az illetőkre szintén külön van kivetve.

V. Egy törvényhatóság (megye) területén mindenki csak egyszer róható meg az utadói minimumával, de utadót tartozik mindenki fizetni, aki egyenes állami adót, — bármi kis összegben — fizet, akár közös háztartásban el mással, akár nem. Akinek százalék szerinti utadója 3 koronánál kevesebb volna, legalább 3 koronát fizet ily czímen, az ilyeneknél tehát százalékos kivételről szó sem lehet. Utadói ügyekben panaszszal lehet élni egész a közigazgatási bíróságig, de ha az is döntött, semmi-fele más jogorvoslatnak sincs helye.

VI. Senki se köteles tűrni, hogy a szomszéd tetejéről a víz az ő telkére espegjen. Fát a saját telkén oda ültet mindenké, ahová akar, ebben őt senki nem akadályozhatja.

VII. Tagosításkor két külön község területén fekvő birtokainak együttes kihatását senki törvény alapján nem követelheti.

Arra a kérdésre, hogy az arányosításnál a magántulajdont képező erdőterület az 1871. évi LV. t.-cz. 4. §-a értelmében a külső birtokhoz számítandó-e, a helyi jogviszonyok tüzetes ismerete nélkül biztos választ nem adhatunk.

Szőlőkaró mint műfa. (Felelet a 187. sz. kérdésre.) Amely fából még 150—200 cm.-es szőlőkarót, mit felgyártmányt lehet készíteni, az határozottan műfának tekintendő s csak a szőlőkarótermelésből visszamaradó fa tekinthető hulladékfának.

Azért ily vételnél legjobb a már visszamaradt hulladékfát akkor megvenni, mikor az ember már látja, hogy mennyi az, a hogy az minden rendszeres erdőgazdaságnál szokásos.

Különösen az erdőnél nagy kockázattal jár valamit látatlanban megvenni, ha még hozzá kellő jártassággal nem rendelkezik valaki az erdészeti dolgokban, míg ellenben az ellenfél rutinrozott fakereskedő, ki a fát kellőleg minden czélra ki tudja használni. Minthogy eszerint a pörösködésre semmi jogalap niesen, azt semmi szin alatt sem ajánlhatom. *Földes.*

Czukorrépa-ritkítógép. (Felelet a 188. számú kérdésre.) A találmányát képező gép rajzait és leírását tessék valamelyik szabadalmi irodába beadni. Ott elkészítik a szabadalmi rajzot és elintézik az egész szabadalom megszerzési eljárást. Elegendő, ha a gépnek érthető tiszta vázlat rajzát készíti el kérdésttevő s ezt küldi fel valamelyik ezzel foglalkozó irodába, hol aztán a további eljárást megindítják. Állítólag díjtalanul ad idevágó felvilágosítást a Reiss József és Tsa műszaki irodája (Kerepesi-ut 40.) a „Molnár Lapja” olvasóinak, ezenkívül Jámbor, Pataky, vagy Pompéry-féle szabadalmi irodák is elvállalják a szabadalom megszerzését.

De fogadja meg a t. kérdésttevő azt a jó tanácsot, hogy a találmány szabadalmaztatásába csak akkor menjen bele, ha feltétlenül meg van ő maga is és néhány megbízható hozzáértő is a találmány jóságáról és igazi értékességéről győződve. E sorok írójához minden évben jön egy-két szerencsétlen feltaláló, *szabadalmazott* találmányokkal, melyekbe gyakran ezereket vert már bele, mert néhány száz koronán alul nem is adták eddig, beleszámítva a szabadalmi eljárási díjakon kívül a próbagépek stb. költségeit. Ezek mind belátták, hogy a papíron megszületett idea a praxisban mit sem ér. Ugyanílyen gép szabadalmával kereste fel e sorok íróját egy gazda múlt év nyarán.

Bemutatta találmányát eredetiben, belevért, saját bevallása szerint több mint ezer forintot és rövid egy óra alatt belátta, hogy hiába volt minden fáradsága és költsége. Volt már 3000 forintos, tehát 6000 koronás szabadalmazott gép is nálam, mi nem ért egy hajító fát sem s miről sikerült is aránylag rövid idő alatt meggyőzni a feltalálót. Ismételve intem a t. kérdésttevőt, ne menjen addig semmiféle szabadalmaztási dologba bele, míg saját szemével nem győződött róla, hogy találmánya bevált. Nem kell azért mindjárt szakemberhez fordulni, hanem tessék találmányát otthon a kovácsossal, meg a bognárral megcsináltatni, aztán tessék vele kimenni a répa-földre s ott tessék megpróbálni mit tud a gép és türelemmel bevárni a munka eredményét. Majd ha az aztán *minden tekintetben* kielégítő lesz, akkor gondolkozzék a szabadalmaztatásról. Ne féljen attól, hogy titkát mások ellesik! meg lehet azt csinálni a tágabb nyilvánosság kizárásával is.

i. S. P.

Benzínmotorok. (Felelet a 189. kérdésre.) Benzínmotorok gyártásával vagy képviseletével nálunk a Ganz és Társa cég Budapesten, Beck és Gergely Budapesten, Podvinecz és Heissler Budapesten, Kalmár és Engel (Benz motorgyár képviselői) Budapesten, Mayer E. fia Szombathelyen, Langen és Wolff Budapesten, Dénes Ede (werdani motorgyár képviselője) Budapesten, Gellért Ignác és Társa (drezdai motorgyár képviselője) Budapesten foglalkoznak. Ezekon kívül vannak még motorgyár-képviseletek; teljes címjegyzéket róluk a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara útján lehet legbiztosabban beszerezni. *ifj. S. P.*

Zabosbükönyszéna. (Felelet a 190. sz. kérdésre.) A vitázók közül nézetem szerint annak van igaza, aki a fokozatosan nagyobbító petrencékbe való rakást tartja célzerűbbnek. A Nagy-Alföldön száraz időjárásnál igen jól sikerülhet a zabosbükönyszéna akkor is, ha az felszáráz állapotban székernagságu boglyába rakatik. De csak némileg hűvös vagy nyirkos időjárásnál ott is megpenészedhetik, az ily módon boglyába rakott széna, az ország többi vidékeire pedig ezen eljárást egyáltalán nem lehet ajánlani. Szerintem a zabosbükönyszéna-készítés legjobb módja az, hogy rendeken hagyjuk a lekaszált szénát addig, míg a felülete jól megfogyadt és ekkor a rendeket megforgatjuk és egy ideig még fonyadni hagyjuk, ekkor a rendeket villahegyekbe rakjuk és ezekből fokozatosan petrencéket készítnék, amelyek azonban legfeljebb 100—125 cm. nagyságúak és ezen petrencékben hagyjuk a behordás idejében.

Cs. S.

Czukorrépa-termesztés. (Felelet a 191. sz. kérdésre.) A czukorrépa-termesztés egyik főszabálya, hogy azon esetben, ha istállótrágyát alkalmazunk alája, az még ősszel alászántás-sék, a tavasszal alászántott istállótrágya még a czukorrépa-nak, mert az ilyen répában csak kevés czukor képződik. A czukorrépa alá akkor is kell műtrágyát alkalmazni, ha nem adunk alája istállótrágyát. Ha pedig istállótrágyába vetjük, akkor kat. holdanként 150 kg. szuperfoszfát öketlenül szükséges, a legtöbb czukorgyár esakis azon esetben engedi meg a czukorrépa istállótrágyába vetni, ha a termeszto egyuttal szuperfoszfátot is ad a répa alá.

Cs. S.

Vetésbeosztás 600 holdra. (Felelet 192. sz. kérdésre.) Minthogy kérdésttevő nem említi, hogy a takarmányfelélen kívül főképen mino növényeket akar termeszteni, azon föltevéshől kiindulva, hogy a fősulyt a kalászosokra akarja helyezni, a következő tízes forgót hozzuk javaslatba:

1. Csalamádé és kapásnövény trágyázva.
2. Árpa lóherrel.
3. Lóher.
4. Buza.
5. Roza vagy zab.
6. Zabosbükönyszéna trágyázva.
7. Buza.

8. Kapásnövény.
9. Árpa.
10. Rozs.
Magától értetődik, hogy a gabonafélék a talaj minőségéhez mérten lesznek megválasztandók.
Hensch.

Gazdasági egyesületek mozgalma.

Rovatvezető: de Pottere Brunó.

Az Aradvármegyei gazdasági egyesület igazgatóválasztmánya *Vásárhelyi* László elnöke alatt február hó 11-én látogatott ülést tartott. Az igazgatóválasztmány örömmel vette tudomásul *Laehne* Hugó igazgató azon jelentését, hogy a már december hóban megnyitott nagyzerindi és erdőhegyi kosárfonó tanfolyamokon kívül január hóban Megyes-Egyházán egy szalmakalapfonó tanfolyamot szervezett az egyesület, mely iránt a lakosság körében az érdeklődés mindinkább fokozódik. A háziipari tanfolyamokat összesen 100 tanuló látogatja. Ugyancsak január hóban nyílt meg Glogovácson egy németnyelvű és Uj-Fazekas-Varsánd községben egy magyar tannyelvű mezőgazdasági tanfolyam. Eddig az egyesület gondjaira bízott pécskai téli gazdasági iskolán kívül 16 községben tartott 30 népies gazdasági előadás; az egyesület megalakította a „pécskai előlegező és gabonaértékesítő szövetkezetet”-et 159 taggal, 1156 üzletrészszel, 11.560 korona értékben. Létesített az egyesület Uj-Fazekas-Varsánd községben is egy fogyasztási és értékesítő szövetkezetet, melylyel együtt az ilyenmü megyei szövetkezetek száma tízre rug. Vadász és Simonyifalva községekben pedig tojásértékesítő szövetkezet létesült. A Gazdák Biztosító Szövetkezte részére 26 községi képviselőt szervezett az egyesület, mely Zerinden január hóban gazdakört is létesített. *Vásárhelyi* László indítványára az egyesület a gazdasági munkás- és eszlédpénztárba alapító tagul belépett egy alapítványtal s megindítja a gyűjtést tagjai sorában a eszlédpénztár alapító-tagjai közé való belépésre.

Ezután *Laehne* Hugó igazgató indítványára magáéva tette a választmány az „OMGE”-kebelében alakult kereskedelmi és ipari szakosztály programját, melynek főbb pontjai közé tartozik a gazdaközönség serkentése arra, hogy lehetőleg csak magyar iparezikeket használjon és fogyasszon. Ezután hozzájárult a választmány a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének a tőzsdei fedezetlen gabonahatáridő-üzlet reformja tárgyában a képviselőház elé beterjesztett felterjesztésében foglaltakhoz. Az ülésen több folyó ügyet is intéztek el.

A Mosonvármegyei gazdasági egyesület folyó évi február hó 26-án tartotta rendes évi közgyűlését *Vörös* Sándor kir. tanácsos elnöke alatt. Az ülés megnyitása után *Hensch* Árpád egyleti titkár terjesztette elő az egyesület 1900. évi működéséről szóló jelentést. A Mosonvármegyei gazdasági egyesület a múlt évvel már fennállásának 38. évét töltötte be. Az egyesület múlt évi működése alatt különösen két irányban fejtett ki nagyobb tevékenységet, mely egyrészt a szövetkezeti mozgalom továbbterjesztésében másrészt pedig a kisbirtokosság szakértelmiségének fejlesztésében nyilvánult.

Halászában sikerült az első tejszövetkezetet megalakítani, mely azon kedvező helyzetbe jutott, hogy a szövetkezet tagjai által termelő tej átvételére a m.-óvári főhercegi uradalom vállalkozott, mely teli hónapokban 14 nyári hónapokban 10 filléren veszi át literenként a tejet. A lótenyésztés emeléséhez az egyesület a csikólegelő fenntartása által járult hozzá, melynek felhajtásának évről-évre való csökkenése okát a jelentés a megye lótenyésztése általános pangásában véli találni. Az egyesület fedőmének közvetítését is vette terbe s a szomszédos megyékben elért eredményekre való tekintettel a nehezebb lovak tenyésztésére való

áttérést legalább Moson vármegyének egyik részére előnyösebbnek tartja. A sertésenyésztés előmozdítására az egyesület kanoknak a miniszterium utján való közvetítését a múlt évben is folytatta.

A mesterséges takarmányfélék természetese, valamint a műtrágyázás nagyobb mérvű fölkarolása czéljából az egyesület elhatározta, hogy kiscgazda tagjai részére löher- és luczernamagot, répamagot, árpavetőmagot és szuperfoszfát-műtrágyát közvetít, továbbá, hogy ezeket a czikkeket a tagoknak kedvezményes áron, de csakis készpénzfizetés mellett engedi át. Az egyesület a lefolyt év folyamán 387 q árut közvetített. A répa- és takarmánytermesztés terjesztése végett az egyesület répa- és takarmánytermesztési versenyeket rendezett, melyeken 4 q mintegy 40 korona értékű szuperfoszfát műtrágyát osztott ki. A gyümölcstermesztés emelése érdekében az egyesület a múlt évben a földmivelésügyi kormány utján összesen 1450 drb gyümölcsfát osztott ki. Az egyesület által Halászi községben berendezett szigetközi mintagazdaság múlt évi mérleggel 780 korona jövedelem-többlettel zárult. Népszerű gazdasági előadások helyett az egyesület népszerű gazdasági tanfolyamok rendezését is kezdte. Ily tanfolyamok Halászában, Lébényben és Szentmiklóson rendeztetnek; ezenkívül Halászában és Klitiben kosárfonótanfolyamok és tartattak. A Mosonvármegyei gazdasági egyesület nagy súlyt fektet arra, hogy a kiscgazdákat saját érdekükben a gazdakörökben tömörülésre indítsa. Eddig hét községben alakultak ilyen gazdakörök. A kiscgazdák ismereteinek bővítése és helyes irányba való terelése végett az egyesület a gazdakörökkel kapcsolatosan gazdasági népkönyvtárak szervezését vette fel.

Az egyesület tagjainak száma múlt év végén 371 volt. A vagyonkimutatás szerint az egyesület vagyonának pénzürtéke 1900. év végén 29.314 korona. Az 1900. évi pénzforgalom 29.210 korona volt, ebből a bevétel 16.767 korona, a kiadás 12.557 korona, tisztajövedelem tehát 3725 korona.

A jelentés közlése után a közgyűlés a titkári, pénztárosi és csikólegelői felügyelői állásokat töltötte be választás utján. Ezután az 1901-dik évi működési terv és költségelőirányzat megállapítása következett. A működési terv az egyesület 1901-dik évi működésének további kiterjesztése és fejlesztése, melyben új tételt csak a Pozsonyban 1902-ben tartandó II. országos mezőgazdasági kiállításon való részvétel előkészítése képez. Az 1901-dik évi költségelőirányzat bevételeire, valamint kiadásaira 13.365 korona van előirányozva, mely összegből a kiadások rovatjába 500 korona esik a jövő évi pozsonyi kiállítás rendezése előleges költségei számára.

A Mosonvármegyei gazdasági egyesület egyike azon társesületeinknek, melyek egész eszandben szerény, de annál eredményesebb munkásságot fejtenek ki, mivel rendszerint — mint ezt épen ez egyesületnél oly szembetűnően látjuk — a működési kör folytonos kiterjesztése, tetemes vagyongyarapodás és a megyei gazdaközönség érdekeinek mindig tökéletesebb felkarolása és kielégítése szokott járni.

A Szilágyvármegyei gazdasági egyesület február hó 11-én tartotta igazgató-választmányi ülését dr. *Kaitzler* György egyleti alelnök elnöke alatt. Az ülés megnyitása után a választmány mindenekelőtt a gazdasági munkássegélypénztár ügyét tárgyalta s az egyesületnek a pénztárba tagul való belépése iránt a közgyűlésen előterjesztést fog tenni. Ezután a választmány tárgyalás alávette az „OMGE.”-nek huszértékesítési szövetkezet létesítése tárgyában kelt átiratát. A vándorválasztmányi ülések tartását a választmány határozatilag kimondotta, az ezzel kapcsolatos további teendőket az elnökséget bízta meg.

Vége Szilágy vármegye juhtenyésztésének emelése és gyapjútermelésének egyöntetűvé tételése czéljából a földmivelésügyi miniszterhez

olyanértelmű felirat intézését határozták el, hogy ennek következtében a juhtenyésztési főfelügyelő a juhok megszemlélése és ennek alapján a tenyésztésükre vonatkozó javaslatának megtehetése végett a járási székhelyekre kirándulhasson.

A Szatmárvármegyei gazdasági egyesület február hó 27-én tartott igazgatóválasztmányi ülést *Domahidy* Sándor alelnök elnöke alatt. Az ülés megnyitása után *Poszeck* Nándor egyesületi titkár előterjesztli a Gersen berendezendő mintagazdaság tervezetét, melyet a választmány helyben hagyott. Elhatározta a választmány, hogy a gazdasági munkás- és segélypénztár részére alapító tagok gyűjtésére felhívja a vármegyei gazdaközönséget, és 50 korona befizetéssel maga az egyesület is belép a pénztár alapító tagjául. Határozatba ment továbbá az is, hogy az egyesület a téli előadások alkalmával minél több helyen fogja a pénztár működését a gazdaközönséggel megismertetni. Tárgyaltott az „OMGE.” átirata a dohánybevéltási szabályzatok átalakítása s a bevéltási árak megállapítása tárgyában, mely ügyvel kapcsolatban határozatba ment, hogy a tavasz folyamán építendő két új dohányraktár egyikének dohánybevéltő hivatalal kapcsolatban Szatmáron való elhelyezése kérelmeztessek. A „G. E. O. Sz.” azon átiratát, melyben felszólítja az egyesületet, hogy a „Gazdák Biztosító Szövetkezet”-ét támogassa, a választmány azon határozattal vette tudomásul, hogy míg az I. Magyar Általános Biztosító Társasággal kötött szerződése érvényben áll, legmagyobb sajnálatára a Gazdák Biztosító Szövetkezetével összekötötetésbe nem léphet, és mindaddig a biztosító szövetkezet képviseltetését el sem válthatja.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei.	429
Kölesönös biztosító szövetkezetéről.	429
Állami támogatással létesített népies mintagazdaságok.	433
Gazdasági egyesületek mozgalma.	435
Tárca.	
Kozliczky mesél.	430
Állattenyésztés.	
A budapesti XVIII. tenyészállatvásár.	431
Növénytermesztés.	
Nemesített legkorábbi székelyi tenyész.	432
Gazdasági gépészet.	
Tengerimorzsolás eszléplőgépre állított morzsolóval.	432
Baromfitenyésztés.	
Néhány szó a magyar baromfi érdekében.	433
Levélsekreny.	434
Vegyesek.	436
Kereskedelem, tőzsde.	438
Szerkesztői üzenetek.	439

Halálozás. Ó-moraviczai *Heinrich* Nándor, a Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság központi kárbeeszlője meghalt 36 éves korában Budapesten.

Országos halászáti kongresszus. A Köztelek nagytermében márczius 7-én mintegy 180 halász és haltenyésztő gazda jött össze abból a czélból, hogy a halászáti érdekeket megbeles tárgyává tegyék és a kormánynak a halászáti törvény módosítása érdekében a szükséges javaslatokat megtegyék. A kongresszust gróf *Széchenyi* Imre nyitotta meg, mely után annak elnöke egyhangulag *Széchenyi* Imrét, alelnökké gróf *Szapáry* Gyulát, jegyzökké *Purgly* Pált, *Répassy* Miklóst és *Barits* Gyulát választották meg. Előadja a kongresszusnak *Meszlényi* Benedek volt.

A választás mezejtése után felolvasták a földmivelési miniszter leiratát, aki képviselővel *Dabraciczky* Róbert min. osztálytanácsost és *Landgraf* János orsz. hal. főfelügyelőt bízta meg s az OMGE. átiratát, mely szerint a kongresszuson

Hertelendy Ferencz orsz. képviselővel képvisel-
teti magát.

A leiratok és átiratok tudomásul vétele után előterjesztették a Meszlényi Benedek által kidolgozott terjedelmes előadói javaslatot.

Több mint 10 év mult e a törvény életbe-
léptetése óta s a gyakorlat beigazolta, hogy a követelményeknek annak rendelkezései nem mindenben felelnek meg. Különösen három irányban szorult módosításra. És pedig, mert:

1. Az árvizeket és árterületeket illető intézkedések elégtelenek.

2. A tilalmi idők túlhoszsúra vannak szabva.

3. Elégtelen az ellenőrzés és megtorlás úgy a halászat gyakorlásával szemben, mint különösen a szállítással, elárusítással és piaczokon.

Előadó részletesen ismerteti a törvény e házai folytán mutatkozó nehézségeket s az árvizeket és árterületeket illetőleg külön intézkedések foganatba vételét javasolja, nevezetesen árvízi területeken halászati társulatok alakulását nem tartja megengedhetőnek; a kihágások büntető részét a pénzbüntetés úgy minimális, mint maximális összegben állapították meg, végül a tilalmi időre javasolja, hogy a következőleg állapították meg:

Lepényhal, galocza márczius 1-től április 30-ig; fajtók, fogas, süllő, kecsge, kősüllő, márna, sóreg, szin-tok, tetemes-tok, ponty, viza április 15-től június 15-ig; a lazac, pisztráng október 15-től január 31-ig ne legyen halászható.

A kongresszus a javaslatot általánosságban elfogadta s ezzel kezdetét vette a részletes tárgyalás.

Nagy vitát provokált a halászati tilalmi idő kérdése. Előadó a tilalmi időt egyes halfajtóktól eltekintve, április 1-től június 15-ig kéri megállapítani. A kongresszuson résztvevő hivatásos halászok a halászati tilalmi időnek egészben való törlését kívánták.

Gróf Széchenyi Imre oly értelemben mon-
dotta ki a kongresszus határozatát, hogy a jegyzőkönyvben felveszik a halászok óhajának a kifejezését is, de egyébként a halászati tilalmi idő megállapítását a kongresszus többségének a kívánságára május 1-től június 15-ig terjedőleg kívánják. Erre nézve elfogadták Répássy Miklósnak idevágó javaslatát.

A kongresszus a kősüllő, tok és viza halászhathatóságának a méreteit az eddiginél kisebbben javasolja megállapítani, mellőzve Fanda Ágoston javaslatát, mely szerint egyes halfajok halászhathatósága súly szerint állapították meg.

A háló szembőségét a kongresszus nem kívánja korlátozni, csupán oly háló használatát tartja eltiltandónak, amelynél a hálószer mint fogó működik.

A szigonynyal való halászatot a kongresszus oly helyeken, ahol egyéb eszközökkel nem végezhető, megengedhetőnek véli.

Dr. Purgly Sándor indítványára kimondta a kongresszus, hogy az oroszországi és romániai nyers hal beözönlése ellen fokozottabb vámvédelmet és pedig a jövő kereskedelmi és vámszerződés megújításánál métermázsánkint 10 korona vámot, tart haltenyésztesünk érdekében kívánatosnak.

Végül Landgraf János orsz. halászati felügyelő egy országos halászati egyesületre vonat-

kozó indítványát terjeszti elő. A kongresszus nagy lelkesedéssel tette magáévá az eszmét s az előmunkálatok megtételére, valamint az alakuló gyűlésnek annak idején való egybehívására bizottságot küldött ki.

Mezőgazdasági Szesztermelők Egyesületének közgyűlése. A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Orsz. Egyesülete e hó 10-én délután tartotta évi rendes közgyűlését. *Bujanovics Sándor* elnök megnyitja után *Rubinek Gyula* előterjeszti az igazgató-valasztmány jelentését az egyesület mult évi működéséről. A jelentés különösen kiemeli, hogy az egyesület a szeszgyárak emelkedésére jelentékenyen befolyt sközreműködésével sikerült a mezőgazdasági szeszkontingenszt évről-évre jobban kiterjeszteni, a kontingens felosztásánál pedig az ő alapelveit fogadták el irányadóknak. Az egyesület anyagi gyarapodását rendkívül előmozdítja a jövőben a Gazdák Biztosító Szövetkezetével kötött szerződés, mely szerint a szövetkezet az egyesület biztosított tagjainak biztosítási díjából 5-8 százalékgig terjedő összeget az egyesület javára átenged. Az exkontingens emelésére mozgalmat indított az egyesület. A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette s a felmentést megadta. Ezután *Goldfinger Gábor* számvizsgáló biz. tag előterjesztette az egyesület mult évi számadását, amely 8604 korona 63 fillér bevétellel szemben 6474 korona 69 fillér. Ugy ezt, valamint a *Rubinek Gyula* által előterjesztett jövő évi költségelirányzatot a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vette. Ezután kisebb ügyeket tárgyaltak. A közgyűléssel kapcsolatosan igen érdekes kiállítást rendeztek szesz-főzőgépek s világító eszközökből, melyek javarésze működésközben látható. E kiállítás naponta d. u. 4-8-ig ingyen tekinthető meg.

Erzsébet királyné emlékfái. A földmiv-
lésügyi miniszter kezdeményezéséből ezeltől két évvel elültetett mintegy 3 millió Erzsébet emlékfá és cserje legnagyobb része örvendetes fejlődésnek indult, melyet népünk a Megboldogult iránt érzett határtalan tiszteletéből, ragaszkodásából és szeretetéből folyó gondos ápolásnak tulajdoníthatunk. Dacára azonban ennek, egyes helyeken a kedvezőtlen időjárás és egyéb elemi csapások következtében a nagy gonddal és szeretettel létesített ültetvények egy része mégis elpusztul, melynek újbóli pótlására a földmiv-
velésügyi miniszter a felszólítása következtében hozzáfolyamodóknak a folyó év tavaszán ismét teljesen díjmentesen 180.000 darab különféle fát és cserjét oszt ki.

Kopár területek beerdősítése. Hogy a kopár területek az erdőtulajdonosok kezén minél jobban beerdősíthessenek, földmiv-
velésügyi miniszter 2119 folyamodó birtokosnak 53 millió 642 ezer esemetét ültetési cseleokra osztott ki, melyvel 15 ezer katasztrális holdat erdősítettek. 2375 holddal többet, mint tavaly. Ingyen csak kisbirtokosok kaptak, ezenkint 1 korona 50 fillérrel azok, akik közérdekű erdősítést végeztek. Ezenfelül a miniszter 54 ezer kor. erdősítési segélyt utalványozott tavaly 793 folyamodónak, mely segélyt, az akció bővül-
vén, az idén 78.652 koronára emelt.

Országos Magyar Kolesönös Biztosító Szövetkezet zárszámlája és vagyon-mérlege. Zárszámla 1900. december 31-én. Bevétel:

korona	
Tüzkötvénydíj és lejárt díjváltók a viszontbiztosítók részének levonásával	480.509'24
Törles a viszontbiztosítók részének levonásával	62.029'64
Különféle bevételek	2356'37
Tüzkár-tartalék 1899. évről	38.742'90
Jékkár-tartalék 1899. évről	1.291'20
Tüzdíj-tartalék 1899. évről	68.189'95
Veszteség-számla 1899. 353.097'07	
1900. 402.861'88	755.958'95
Összesen	1.285.018'97

Kiadás:

Veszteség- és nyereség-számla 1899. évről	353.097'07
Lakbér, tisztifizetés és postaköltség	104.853'00
Jutalékok	28.177'79
Tüzkár a viszontbiztosítók részének levonásával	201.687'41
Jékkár	2.031'17
Bélyegilleték és adó	8.075'32
Tüzkár felvétel	13.069'74
Leírások (szervezés, berendezés, stb.)	124.552'93
Jégtörles	25'14
Behajthatlan követelések és egyéb leírások	304.880'68
Tüzkártartalék 1900. évre a viszontbizt. részének levonásával	62.419'—
Tüzdíjtartalék 1900. évre a viszontbiztosítás részének levonásával	82.149'72
Összesen	1.285.018'97

Mérlegszámla 1900. évi december 31-én.

Vagyon:	
Berendezés, felszerelés, nyomtatványok stb.	19.196'93
Tárczaváltók	403'84
Szervezés	49.950'70
Betétek, ügynöki és viszontbizt. lévő künlévőségek	295.333'23
Biztosítási részjegyek	982.920'—
Pénztár készlet	8.169'29
Postatakarékpénztár-betét	8.728'14
Átmeneti számla	763'81
Szerzés	23.521'—
Veszteség-számla 1898. 353.097'07	
1900. 402.861'88	755.958'95
Összesen	2.144.945'89

Teher:

Biztosítéki alap	1.600.000'—
Átmeneti számla	6.453'17
Különféle hitelezők	193.924'—
M. kir. pénzügyminiszterium	200.000'—
Tüzkártartalék 1900. évről a viszontbiztosítók részének levonásával	62.419'—
Tüzdíjtartalék 1900. évről a viszontbiztosítók részének levonásával	82.149'72
Összesen	2.144.945'89

Pinczeszövetkezetek. Szabad-Battyánban, Gyöngyösön és Pankotán pinczeszövetkezetek létesültek. Jelenleg két új pinczeszövetkezet van alakulóban, melyek a termelőre különösen azért előnyösek, mert szövetkezeti kezelés mel-

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minöket **27 év óta**

Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedése
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33 sz.
VI., Andrássy-ut 23 sz.
szállít.

lett jobb, értékesebb árut nyernek, de nagy akadályai a szövetkezetnek a közös szövetkezés, a borkezelésre szükséges nagyobb helyiségek beruházási költségei, a termékek érték és minőségben való nagy egyenlőtlensége. A pinczeszövetkezet egyike azon társadalmi erőgyűjtésnek, melyet a borkereskedő is különös szívesen lát, mert tudja, hogy a szövetkezetben vásárolt bor megbízhatóbb és könnyebben értékesíthető minőségénél fogva.

Egy kitérő ügétő mén importja. A múlt év folyamán jelent meg Manasz György országgyűlési képviselő nagyszabású munkája az amerikai ügétő jelentőségéről, a belföldi tényeztet szempontjából, amelyben kimutatja, hogy az amerikai ügétő átörökítő képessége az ügétő tehetség átvitelére nézve olyan megbízható, hogy még a keresztezésből származó ménnek is képesek azt átörökíteni, és mindazonáltal mégis kevés az import nálunk. Éppen azért örömmel értesülünk arról, hogy gróf Wimpffen Simon ur fahrafeldi jónévű ügétő ménesébe, azon alkalmából, hogy a ménes az erdi uradalomba helyeztetett, egy „Quartermarch” amerikai ügétő ménlő érkezett, a melynek rekordja 2: 11³/₄, és amely ott fedezni fog. Amennyiben ilyen rekorddal bíró ló felette kevés van hazánkban, azért csak örvendeni tudunk ezen importnak.

Szerb sertések Angliában. Szerbiában új meg új kísérleteket tesznek a sertéskivitel, mely nálunk nehézségekbe ütközik, nyugat felé terelni és a leölt sertéseket sózott állapotban igyekeztek Német-, Francia- és Angolországba szállítani. Egy dán vállalkozó a f. év első két hónapjában mintegy 1500 drb leölt és sózott sertést exportált Angolországba, mily eredményel? azt még nem tudjuk.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság még e hó folyamán megindítja a Budapest-Visegrad és Dömös közötti járatát a Kisdunán; a gőzös egyelőre naponként csak egyszer fog a múlt évben is érvényben volt menetrend szerint oda és vissza közlekedni. Junius hónapban a társaság már naponként két járatot fog az említett vonalon fenntartani, a nyári hónapok alatt pedig — tehát július és augusztusban — próbaképpen naponként három járatot fog fenntartani, úgy hogy az első gőzös d. e. 9 óra körül, a második d. u. 2 óra körül és a harmadik gőzös d. u. 5 óra körül fog Budapestről elindulni és reggel 8 óra illetve d. u. 4 óra és este 9 óra körül Budapestre visszaérkezni. Ezen fokozott mérvű közlekedés, mely mellett naponként háromszor lehet hajón a Kisdunán utazni s onnan visszatérni, nagyban fogja előmozdítani a vidék érdekeit.

NYILTTÉR.)*

A husértékesítés szervezése

Dr. Darányi Ignác földmivelésügyi m. kir. miniszter megbízásából: Ausztria, Németország és Dániában tett tanulmányutja alapján

IRTA

Jeszenszky Pál

az O. M. G. E. titkára.

Ára: 2 korona.

Megrendelhető

az O. M. G. E. titkári hivatalában.

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában Az Ujlaki Uradalom Üzleti Berendezése a „Köztelek” szerkesztősége által kitüntetett pályamű. Két tábla hat ábrával. Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas c. sinos könyv ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

Most jelent meg
Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
az O. M. G. E. titkári szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár
1901-re.

A „Köztelek Zsebnaptár” ezen hetedik évfolyama régi köntöseben, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagok és a „Köztelek” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

— 3 korona 50 fillér. —
Megrendelhető

a „Köztelek” kiadóhivatalában,
Budapest,
IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, 1901. márczius 9.

Az időjárás e hét nagyobb részében gyakori esapadékkal egybekötve borús volt, e mellett erősebb légáramlatok is voltak és a hőmérséklet is hűvös maradt. A vetések állása nem ad panaszra okot. A vizállás a jég olvadása következtében országsszerte rohamosan emelkedett, s a hajózás is megindult.

A külföldi piacokon az irányzat tartósan bágyadt, a forgalom továbbra is szűk keretben mozog és a fogyasztás is nehézkes. Amerikában az egész hét folyamán csak csekély árváltozások voltak, a kiviteli üzlet sem kielégítő és az árak a múlt héthez viszonyítva valamivel olcsóbbak. A látható buzakészletek a Brádstreets becslése szerint 1.800.000 bushellel csökkentek. Angliában a csendes irányzat dacára árak tartottak maradtak. A francia piacokon a forgalom erősen megesappant és az árak eszékeny irányzatot követtek, épügy mint a német piacokon is a hol a hangulat nyugodt maradt. A többi kontinentális piacokon a fogyasztás továbbra is tartózkodó és az árvizonyok alig tartottak.

Nálunk a forgalom csak búzában volt jobb, mi mellett árak is némileg javultak. Az egyéb czikkben csak gyenge volt az üzlet és az árak alig változtak.

Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Búza csendes hangulatban indult; kezdetben a kereslet ugyan kedvező volt, a tulajdonosok azonban ugyancsak eladási hajlamot tanúsítottak és az árak változatlanok maradtak; később a malmok vételkedve alább hagytak, a kínálat is gyengült, szilárdabb hangulat azonban csak a hét második felében érvényesült, a mikor a hajózás megnyitására szóló ajánlatok épügy mint a prompt áru fokozatosan jobb érdeklődéssel találkoztak. Nagyobb terjedelmű napiforgalom mellett az árak is emelkedőek voltak és a multhez viszonyítva 30 fillérrel javultak. Az összforgalom 180.000 mm., a

hetihozatal a statisztikai hivatal jelentése szerint 70.031 mm. tesz ki.

Rozs e héten csak nagyon korlátozott mérvben volt forgalomban. A kínálat tartósan csekély és minthogy kezdetben a kereslet is gyenge volt, a hangulat és az árak a hét első felében alig változtak. A buzapiaczon beállott jobb kereslet hatása alatt azonban rozsránt is megelénkült az érdeklődés, az irányzat szilárdabbra fordult és az árak is 20 fillérre javultak, anélkül azonban, hogy ezáltal a forgalom is nagyobb terjedelmet öltött volna. Minőség szerint 14.50—14.80 K. jegyzünk helyben és helybeli paritásra. Nyíri származékú áruban is csekély volt az üzlet és Debreczen paritásában átvéve 13.55—13.60 K. fizettek.

Árpa (takarmány és hántolási c. elokra) csak gyenge érdeklődéssel találkozott; az irányzat azonban — bár elegendő kínálat mellett — ártartó maradt. Minőség szerint 12.40—13.10 K.-ig fizettek helyben. Állomásokon átvéve, sör- és malátárpákban a forgalom ugyancsak korlátozott és az árak a múlt héthez viszonyítva nem változtak.

Zab ugyancsak teljesen változatlan maradt, mert a mérsékelt hozatalokkal szemben a fogyasztási kereslet sem volt jobb. A forgalom nem haladta túl a rendes keretet és az elkelt kb. 3500 mm.-ért szin és tisztaság szerint 12.50—12.90, prima árúért 13.20 k.-ig, és finom urasági zabért néhány fillérrel ezen felül is fizettek.

Tengeri inkább csendesebb irányt követett, a nélkül azonban, hogy az árak változtak volna. A forgalom e mellett csak mérsékelt maradt. Budapesti paritására 10.70—10.75, Kőbányán 10.90—10.95 kor. fizettek. Tiszavidéki állomásokon az árjegyzések ugyancsak változatlanok és 9.40—10.15 kor. között mozognak.

Olajmagok: Készáru káposztarepeze nincs kínálva. Káposztarepezeben 1901. augusztusra alig volt üzlet és inkább névleg 25-20—40 K. jegyez; vadrepeze 14—15, gomborka 28—29 K. jegyez; lenmag bővebben van kínálva és 30—32, kendermag keresett, budapesti paritásra 19—20 K. jegyez helyben.

Hüvelyesek: Babban kereslet nincs és az árak üzlet nélkül csendesek. Fehér törpebabot Gyöngyösön, Félégyházán 19, fehér gömbölyűbab Mohács, Baja, Zomboron 16-50—17—, Barnababot Kalocsán 13, N. Károly 11-50 K. jegyzünk. Erdélyi bab minőség és reláció szerint 13—14-50 K. között jegyez. Köles e héten sem volt forgalomban, hazai árut 10-20 készpénzen, oláh kölest 9-80—10-20 K. körül jegyzünk névleg transzit 3 óra helyben. Bükköny kevés van kínálva, az irányzat csendesebb. Budapesti paritásra kb. 17—18 K. jegyez. Muhar budapesti paritásra 15 K.

Napijelentés a gabonaüzletről.

1901. márczius 12.

A szép napos idő új irányzatba tereli az üzletet; a tegnapi szilárd hangulatot a határidőüzleti jegyzések visszaesése következtében is, lanyha irányzat váltott fel ma már csak olcsóbb árak mellett volt a készbúza elhelyezhető. A malmok az elmúlt hét utolsó napjaiban körülbelül 200.000 méternáza búzát vásároltak és most átvételekkel lesznek elfoglalva. Mint minden évben úgy az idén is a hajózás megnyitásával nagyobb lisztiszállítványokat indítanak a belföldi viziállomásokra, de külföldre az utóbbi időben árut el nem adtak.

Az amerikai látható készletek ismét 1.341.000 bushellel apadtak, a washingtoni földmivelésügyi hivatal jelentései szerint pedig az idén az utolsó termés 241.2% van még a mezőgazdák birtokában, míg az elmúlt év hasonló időszakában még 296%-nyi készletek voltak. Párisból havazást jelentenek, London és Berlinben viszont enyhe az idő.

Készbúza nálunk ma jó vételkedv, de gyengébb kínálat mellett lanyha irányzatot követett. Elkelt körülbelül 30.000 méternáza készáru, méternázsánkén tíz fillérig olcsóbb árakon.

Rozsban szilárd az irányzat, árak változatlanok. Helyben és helybeli paritásra 14-80 koronát, prima árúért 14-90 koronát jegyzünk, azonnali szállítás mellett készpénzárakat érve.

Takarmányárpaban gyenge a kínálat, a kereslet változatlan árak mellett mérsékelt. Helyben 12-80 koronát, jobb árúért 13-20 koronát fizetnek.

Zabban az irányzat és árak ugyancsak változatlan. Minőség szerint helyben 12-80 koronát jegyzünk, míg prima árúért 13-20 k. k. érhető el.

Tengeri mérsékelt kínálat mellett változatlan irányzatot követ; prompt árúért 10-65 korona érhető el budapesti paritásra, Kőbányán 10-80 koronáig fizetnek.

Szeszüzet.

A szeszüzetben e hétnél elején az üzletmenet élénk volt és a tartós vételkedv folytán a szeszárak úgy azonnali, valamint későbbi szállításra a multheti zárlatjegyzés szerint zárodnak. Elkelt helybeli finomítottgyáraktól nagyban adózva 116-50 korona, adózatlanul 46-50 kor. Kicsinyben az ár 2—3 K. drágább.

Videki finomított gyárak által finomított szesz nagyban adózva 116 K. volt ajánlva és néhány tétel ez áron el is kelt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről a kínálat a hétnek elején gyér és korlátozott volt, úgy, hogy csak néhány száz hektoliter került forgalomba, fix árban, azonnali szállításra 40-50 kor. Finomított szesz mezőgazdasági szeszgyáraktól változatlan szállár áron kelt.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 42.—42.50 K.

Bécsi jegyzés 40.60—41.— korona kontingens nyersszeszt.

Prágai jegyzés 111.50—111.50 korona adózott és 38.50—39.— korona adózatlan szeszt.

Triest-i jegyzés 20.—20.50 korona kiviteli szeszt, 90% hektoliterje.

Kivételre a hétnek elején több tétel finomított szeszt vásároltak, mely Finnén át tovább lett szállítva.

Budapesti heti jegyzés: nagyban korona kicsinyben korona

Finomított szesz	116.—116.50	117.50—118.50
Elészőszesz	117.—117.50	118.—119.—
Nyersszesz adózva	114.—114.50	115.50—116.50
Dénaturálszesz	36.—36.50	37.—37.50

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmeolva, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendők.

A központi vásáresarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek árairol.

A magyar gazdák vásáresarnok ellátó szövetkezete üzleti jelentése. 1901. márcz. 9.

A hét második felében beállott enyhe esős időjárás az üzlet menetére kedvezőtlen befolyással volt, különösen a húszlétre, melynél még a tömeges felkudések is az ár havatlásához hozzájárultak. Egyébként az egyes üzletágakra vonatkozólag a következőket soroljuk fel.

A tojásüzlet foglalja most el az első helyet, a mennyiben a tömegesen érkező áru azonnal külföldi számlára helyeztetik el. Az árkülönbségek ennél egy napról a másikra jelentékenyek: 1—2 koronát tesznek ki ládánként. A czimzókra beérkezett tételeket 72—73 koronával helyezték el.

Tejtermékekben főleg vaj és túróban a forgalom igen élénk. A fokozatosan nagyobb tételekben érkező mennyiségek azonnal helyi fogyasztásra értékesítettek. Elsőrendű teavajért 200—220, másodikrendűért 180—190, főzővajért 180, friss édes tehéntúróért 25—28, alsóbbrendű árú 20—24 fillért értünk el nagyban és kg.-ként.

Előbaromfiból a hozatalok Szerbiából igen nagyok, de hazai áru is elegendő mennyiségben kerül piacra. Az elhelyezés jó áron történik. Sovány libáért 6—7, ruzsákért 4—5, tyukokért 2.50—2.60 K.-t tudtunk elérni páronként.

Vágott baromfi vidékről most már csak szörványosan érkezik, ennél az árak változatlanok. Elsőrendű libák 130—136, pulykák 120—140 filléren keltek kg.-ként. Csirkek 140—160 fillér mellett találtak vevőre.

Vadból vadsertés és egyes példányokban szarvas-tenenek érkeznek. Az előbbi 50—60, utóbbi 60 fillér mellett értékesítették egészben kg.-ként.

Husneműekből eladtunk vidéki borjút 80—84, sertést szalonnával 70—80 filléren kilóját. Bárányokból nagy tételeink voltak. Értékesítettünk elsőrendű nehéz bárányokat 15—16, középminőségűt 10—12 koronával párját.

Burgonyából eladtunk nagyobb tételekben szép válogatott szállítmányt 11—12, apró nem válogatott árú 8 koronával métermázsáját.

Hideghusvásár az Ozei-úti élelmi piacon. 1901. márczius hó 12-én. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 47 árus 254 drb sertést, 3 árus 11 drb süldőt, 2600 kg. friss húst, 600 kg. füstölt húst, 800 kg. szalonnát, 700 kg. hájat, 200 kg. kocsonyahúst.

Forgalom közép. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 96—112 fillér, 1 q 86—88 K., süldő-hus 1 kg. 112—136 fillér, 1 q — K., füstölt sertés-hus 1 kg. 103—128 fillér, 1 q — K., szalonna zsirnák 1 kg. 96—104 fillér, 1 q — K., füstölt szalonna 1 kg. 104—112 fillér, 1 q — K., háj 1 kg. 108—112 fillér, 1 q — K., disznósajt 1 kg. 112—120 fillér, 1 q — K., kocsonyahus 1 kg. 48—64 fillér, füstölt sonka 1 kg. 128—144 fillér, 1 q — K.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon. 1901. márczius 12-én. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 43 árus 70 darab sertést; 0 árus — darab süldőt, 3000 kgramm friss húst, 800 kg. füstölt húst, 600 kg. szalonnát, 200 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajtot, — kg. (— drb) sonkát, — kg. lőpörött.

Videkről és pedig a szokott helyekről 25 árus 303 drb sertést és — árus 59 drb süldőt. Összesen — darab sertést és — drb süldőt.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 92—96 fillér, 1 q 86—88 korona, süldő-hus 1 kg. 112—120 fillér, 1 q 94—96 korona, füstölt sertés-hus 1 kg. 128—136 fillér, 1 q 112—116 korona, szalonna zsirnák 1 kg. 100—104 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 128—36 fillér, 1 q —

korona, háj 1 kg. 108—112 fillér, 1 q — korona, disznósajt 1 kg. —120 fillér, 1 q — korona, kocsonyahus 1 kg. 60—64 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 128—136 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka 1 drb —, lőpörött 1 kg. — fillér.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1901. márczius 12-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 160 szekér réti széna, 20 szekér muhar, 25 szekér zsupszalma, 5 szekér alomszalma, — takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 13 szekér egyéb takarmány (zabosbüköny, sarju stb), 700 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 380—520, muhar 520—600, zsupszalma 300—300, alomszalma 220—250, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 520—560, löhere —, luczerna —, köles —, sarju 440—450, szalmaszecska 260—280. Összes kocsiszám 230. Összes súly 310500 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szurómarhavásár. 1901. márcz. hó 8-án. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtott: belföldi 791 db, eladatott 790 db, galicziai — drb, eladatott — drb, tiroli drb, eladatott — drb, növendék előborju 13 db, eladatott 12 drb, élő bárány 27 db, eladatott 10 drb; öltött belföldi 11 drb, eladatott 11 drb, galicziai — drb, eladatott — drb, tiroli — drb, eladatott — drb, bécsi öltött — drb, eladatott — drb, növendék borju — drb, eladatott — drb, öltött bárány 97 drb, eladatott 97 drb, élő kecske — drb, eladatott — drb.

A vásár hangulata lanya volt.

Árak a következők: Élő borjú: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig dbonként, 56—78— koronáig, kivételesen 80— koronáig sulyra, galicziai —, kiv. — koronáig drbonként, — kor.-ig, kiv. — koronáig sulyra, tiroli — koronáig kiv. — koronáig drbonként, — koronáig kiv. — koronáig sulyra, növendék borju — koronáig, kiv. — koronáig drbkint, 40—46 koronáig, kiv. — koronáig sulyra. Öltött borju: belföldi 76—78 koronáig kiv. — koronáig sulyra, galicziai — koronáig kiv. — koronáig sulyra, tiroli — koronáig, kiv. — koronáig drbonként, bécsi — koronáig kiv. — koronáig sulyra, növendék — koronáig, kiv. — koronáig drbonként, élő bárány 11—14— koronáig páronként, öltött bárány 9—11— koronáig párja.

Budapesti juhvásár. (1901. márczius hó 11-én. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: Belföldi hizlalt ürü 245 darab, eladatott 245 drb, feljavított juhok — drb, eladatott — drb, kisorolt — kosok drb, eladatott — darab, kiverő juh — drb, eladatott — drb, bárány — drb, eladatott —, kecske — db, eladatott — db, boszniai —, eladatott — db, szerbiai —, eladatott — db, angol keresztelés —, eladatott — db, romániai —, durvaszörü — db, eladatott — db.

A vásár hangulata élénk volt. Árak a következők: Belf. hizl. ürü —40.— (—) K. páronként, —44 (—) K.-ig 100 kiló élősúly szerint, feljavított juhok — K. páronként, — (—) K.-ig 100 kiló élősúly szerint, kisorolt kosok — K.-ig páronként, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint, anyajuhok —36— K.-ig páronként, 42— K.-ig 100 kiló élős. sz., bárány — K., kecske — K. páronként, durvaszörü — K. páronként, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint, szerbiai — K. páronként, — angol keresztelés — K.-ig élősúly szerint, K. páronként, romániai — K. páronként, raczkajuhok — K. páronként, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint.

Bécsi vágómarhavásár. 1901. márcz. hó 11-én. Vass Jenő tudósítása „Köztelek” részére.)

Összes felhajtás 4048 db. Ebből magyar 2673 db, galicziai 653 darab, bukovinai —, német 722 db, hizott 3355 db, legelő 693 db, fiatal — db, ökor 2963 db, bika 544 db., tehén 507 db, bivaly 34 db.

Habár a mai felhajtás mintegy 1100 darabban kevesebb volt, az üzlet mindamellét lanyhán indul meg. A multheti árak érettek csupán el, csak a közepes minőségű ökoroknál emelkedett az ár egy koronával.

Árak: prima magyar 64—69— (70—), szekunda 50—63, tertia 46—53, galicziai prima 64—72— (76—), szekunda 56—63, tertia 48—53. Német prima 72—79— (80—82), szekunda 69—71, tertia 54—60. Legelőmarha: szerb és magyar —, rosszabb minőségű 42—50—, bika és tehén 40—62 (64—) és bivaly 36—48—. Az összes eladások, élősúlyban, 100 kilogrammonként, koronákban értendők.

Bécsi szurómarhavár. 1901. márczius 7-én. Felhozott: 4027 borju, 2955 élő sertés, 2164 kizsigereit sertés, 351 kizsigereit juh, 2399 bárány.

A borjúk ára mintegy 4 koronával hanyatlott. A többi árura is lanya üzletmenet volt.

Árak kilogrammonként: kizsigereit borju 60—76 prima 78—106, primissima 108—112 (116—120), élő borju —, prima — (—), primissima — (—), fiatal sertés 76—90, kizsigereit sertés, nehéz 84—92, hízó sertés, süldő 86—94 (—), kizsigereit juh 56—76 pr. kiló fillérekben, bárány páronként 12—26 (—) korona.

Bécsi sertésvásár. 1901. márcz. 12-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtás: 4113 lengyel, 6040 magyar összesen 10157 drb.

A vásár vontatott volt. Árak különként élősúlyban fogyasztási adó nélkül prima 86—88 fillér kivételesen 90 fillér, közepes 70—84 fillér könnyű — fillér, süldő 60—80 fillér.

Bécsi juhvásár. 1901. márcz. hó 7-én. Felsajtt 1358 db. juh.

Az ü let kissé élönkebb volt. A mult heti árak megmaradtak.

Árak: juh 46—48, kiv. —, raczka 40—44— fillér pr. kiló élősúlyban.

Szerkesztői üzenetek.

H. J. urnak D. Jenő. Hozzánk küldött sorait mi nem tehetjük közzé a lapban; tessék mint hirdetés a kiadóhivatalhoz elküldeni, ahol a megfelelő ársszeg ellenében közölni fogják.

M. H. urnak Tapolca. Tessék Kalmár Sándor urhoz fordulni, Budapest, IV., Károly-körút 8, aki szivesen küld árjegyzéket.

P. Gy. urnak Garam-Szt-Benedek. Fenti üzenet Önnek is szól.

J. A. urnak Kis-Borosnyó. Szíveskedjék Kúthne gépgyárhoz Moson és galicziai Weiser gépgyárhoz Nagy-Kanisára fordulni.

B. B. urnak Nábránd. Amennyiben a kívánt adatok nem állnak rendelkezésünkre, legjobb akaratumk mellett sem tehetünk eleget óhajának. Méltóztassék a mezőhegyesi uradalom igazgatóságához fordulni.

K. J. urnak Nyir-Vasvári. A kérvényt 1 koronás bélyeggel ellátva a földmívelésügyi miniszteriumhoz kell címezni, csatolva az érettségi bizonyítványt, a felsőbb gazd. tamtészeti vagy akadémiai végbizonyítványt és a gyakorlatban eltöltött időről szóló bizonyítványt.

F. L. urnak Lajosháza, R. N. urnak Barcs telep. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

N. M. urnak Fekete-Győrös. Tessék Kalmár Sándor urnak irni a jegyzékért Budapest, IV., Károly-körút 8.

M. K. urnak Helyben. Az OMGE. új oklevelei készen vannak; 2 korona beküldése ellenében portómentesen továbbítjuk. Másik kérdése később kap feleletet.

Szarka Andor urnak Zsádány. A kérdezett ur czime D. I. gazd. intéző Szeged, Szentháromság-utca 13.

K. Gy. urnak Nagylápás. A szeszgyári moslékot legelőszertibb megszáritani és így az állat szivesen eszi, de ezen eljárás költséges.

Kozma Dénes urnak, Halle. A kérdéses cikk nem érkezett ide.

Mezőgazdák ügyelmébe!

Elismert kitűnő hazai gyártmány!

1600 gőzcséplőkészlet üzemben!

CZIM:

ELSŐ MAGYAR

gazdasági gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPESTEN,

KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.

Magánjárók

(uti mezdonyok.)

Kérjünk minden szakszavagó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Árjegyzék kívánságra díjmentesen küldetk.

Etetési célokra az országos chemiai intézet a központi vegykerületi állomás vegyelmezése alapján, **legjobban ajánlható saját gyártmányu:**

rizstakarmány- lisztünk

vegyi összetétele:

Zsir	13.74%
Protein	15.40%
N. mentes anyag	47.55%

Mintákkal és felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Királymalmi derczenk

vegyi összetétele:

Zsir	6.14%
Protein	12.75%
N. mentes anyag	57.78%

Mintákkal és felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett.

Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénzelszámolás.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOKÁBAN.

Sürgőnyezim: Aurora—Budapest.

Értékesítésre elfogad:

Husneműket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat— élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

Tölgymakk

nemkülönböztetve mindenféle erdészeti fa cserje és gyümölcsmagot ajánl a

Magy. magpergető-gyár
Faragó Béla Zala-Egerszegen;
minden kiállításon kitüntetve, legutóbb

Párisban ezüst éremmel.

Árjegyzék bérmentve.

Eladó Hannaárpa.

120 métermázsa, eredeti Hannapedigrée la utántermésű, kitűnő minőségű vető árpa Pusztá-Poó állomáson 100 kilónként 16 koronáért eladó.

Öt mázsán felüli megrendeléseket is elfogad, kívánatra posta fordultával mintát küld

3542

Egyesületi titkári hivatal
Szolnok, megyeház.

Eladó csemeték.

10,000 drb 2 éves gleditsia
12,000 „ 1 „ „
50,000 „ 2 „ átültetett akác
30,000 „ 1 „ juhar csemete, jutányos árban eladó.

Megrendelések Egyesületi titkári hivatal Szolnok (megyeház) intézendők.

3541

Hirdetmény.

Gróf Károlyi Mihály ur ő méltósága derbői merino juhászataiban folyó évben is

3477

50 drb 2¹/₂ éves számfelatti electoral-negretti tenyészkos

kerül eladásra. Vétel iránti megkereséseket elfogad az

Uradalmi jószágfelügyelőség

Kompolton, posta: Kápolna, vasútállomás: Kaál-Kápolna.

Legjobb cukorrépa magvak.

A párisi világkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Wohanka és Társa

Budapest, V., Váci-körút 76. sz.

(Alapított 1866.)

3498

Saját termesztésű különlegességei:

WOHANKA terménydus szeszrépa magvak.
czukordus

Eladó burgonya és bor.

Méltóságos gróf Vay Gáborné mohorai uradalmában (Nógrádm.) Agnelli-féle nagyobb mennyiségű dus keményítő tartalmu magyar kincs, továbbá rózsza burgonya métermázsánként 2 frittal a vevő saját zsákjaiban mohorai vasuti állomáshoz szállítva; ugyanott 1899. évi termésű fejtett fehér és vörös asztali borok hektoliterenként a mohorai vasuti állomáshoz szállítva 20 frittért eladó. — Levelek

az uradalmi kasznári hivatalhoz intézendők

u. p. MOHORA (Nógrádm.)

3524

A szőlő és burgonya peronosporájának

a legbiztosabb, kényelmesebb és olcsóbb ellenszere

a dr. Aschenbrandt-féle bordói-por.

Ára Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” rak-tárában:

50 kg-os zsákokban	--- -- -- --	à kg. 76 filler.
10 kg-os zsákokban	--- -- -- --	à kg. 80
5 kg-os zsákokban	--- -- -- --	à kg. 80

A szőlő első perm tezéséhez 1°/₂–1°/₂^o/₂, második perm tezéséhez 1°/₂–2°/₂; harmadik perm tezéséhez 2°/₂-os oldatot használjunk. — Egy kat. holdra kell 3 perm tezéshez 22–25 kg. bordói por, 25–30%-al kevesebb, mint a tiszta rézgáliczból.

A port konyhaszítán a vízbe szitáljuk és kész az oldat.

A szőlő OIDIUM

(lisztharmat) betegségnek,

legbiztosabb, olcsó és a szőlőt egyéb bajoktól is védő ellenszere

a dr. Aschenbrandt-féle réz-kénpor.

Ára Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” rak-tárában:

50 kg. zsákokban	--- -- -- --	à kg. 52 fillér.
10 kg. zsákokban	--- -- -- --	à kg. 56
5 kg. zsákokban	--- -- -- --	à kg. 56

A hol az 1900-ik évben volt oidium először április hóban, a mikor a szőlő hajtása 10–12 cm., porozunk; másodsor június hó végén, harmadsor augusztus hóban. — Egy kat. holdra kell 3 porozáshoz 15–18 kg. rézkénpor. Sokkal kevesebb fogy belőle mint a közösleges kénporból.

Megrendelések a pénz beküldése, vagy utánvétel ellenében a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez” intézendők, Budapest, Alkotmány-u. 31.

A gyártás korlátolt, tessék idejekorán rendelni.

1900.

I. A dr. Aschenbrandt-féle bordói-por elismerő levelei.

Makó (Csanádm.).

A peronoszpóra viselkedése az idén roppant pusztító volt, úgy hogy az egy- vagy kétszer perm tezett szőlők teljesen elpusztultak tekintet nélkül, hogy mielőlt anyaggal lettek kezelve. En három ízben, május hó derekán, július hó közepén és július hó végén, sőt a lugas szőlőmet 5-ször perm tezttem 1°/₂^o/₂, illetve 2°/₂-os „bordói por” oldattal. A por a vízbe szitálva igen könnyen oldódott és 1/4 órai száradás után a legszebb zápor sem volt képes lemosni. Általában ezen szernek lehet legjobbat hatását tapasztaltam és fő előnyeül tudom be, hogy gyorsan készíthető. Raffai Ferencz, szőlőbirtokos.

Szeged (Királyhalom, Csongrád vm.).

A dr. Aschenbrandt-féle „bordói por” kétszer használtam. Általában csak az érzékeny szőlőfajokat perm tezttem be harmadsor is bordói porral. Az első perm tezés 1°/₂, a második illetve harmadik perm tezés 3°/₂-os oldattal történt. A perme igen jó tapadása folytán még az erős esőzések dacára is leérhullásig rajta maradt. A „bordói por” nemesak preventív alkalmazását láttam sikerülni, de ott is, a hol már előzőleg peronoszpóra mutatkozott, annak továbbterjedést megakasztotta. Főbb előnye ezen szernek, hogy a gépek nem dugulnak be, tehát a munka folytatása nem lesz megakasztva és az oldat néhány percznyi magyarázás után bárki által könnyen elkészíthető. Végül pedig még a legfiatalabb lombzatnak sem okoz perzselést. Kivánatos ezen szernek elterjedése, mert a kisczudák gyakran a „bordói por” nagyobb áron szatcsoktól vasgálicz-keveréket kapnak rézgáliczként. Tapasztalataimat egy kizárólagosan ezen szernel kezelt 10 holdas szőlőtelepen szereztem és azért ezen szert főleg kisczudáknak legmelegebben ajánlhatom. „A királyhatmi szőlőtelepítő-társaság.” Lux Nándor, tisztviselő.

Herzegfalva (Fehér vm.).

Az idén szőlőmet bordói porral védtem meg a peronoszpóra ellen és pedig június vége felé és július végén használtam annak 2°/₂, illetve 3°/₂-os oldatát. A perme olyan jól tapadt, hogy abból az eső semmit sem mosott le, sőt késő őszig is rajta maradt a levelezen. Hatásával igen meglevően elégedve, ezennel csak „bordói por” fogok használni. Meininger Pál, szőlőbirtokos.

Eresi (Fehér vm.).

A peronoszpóra pusztítása az idei évben rendkívül erős volt, úgy, hogy a helytelenül kezelt szőlők igen szomorúan néztek ki. En háromszor perm tezttem „bordói porral”, mely kitünően oldódott és a feeskendőt soha el nem dugaszolta. A perme nagyon jól tapadt, úgy hogy a tartós nyári esők sem mosták le. Általában a „bordói por” hatásával nagyon meg voltam elégedve, mert a perzselés ezen szernel teljesen ki van zárva és amellet kezelése egyszerűbb, mint a régi eljárásnál. Staver József, szőlőbirtokos.

Moór (Fehér vm.).

A helytelenül kezelt szőlőkben az idén a peronoszpóra igen sok kárt tett. Mig azok, a kik, mint én, háromszor perm teztünk, kárról egyáltalán nem panaszkodhattunk. A „bordói por” könnyen oldódott, a feeskendő mindvégig tiszta maradt és a permét az eső nehezen mosta le. A rézgáliczoldattal szemben főelőnynek tartom, hogy a lombzathoz a perme jobban tapad. Szigeti A., szőlőbirtokos.

(Folyt. köv.)

2. A dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor elismerő

levelei.

Torbágy (Pest vm.).

A dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor az idén kétszer használtam, melynek folytán szőlőmet az oidium teljesen elkerülte. Az idejében alkalmazott pornak sem a fürtök izére, sem az erjedésre nem volt káros utóhatása, de a kiejert bormak sines semminemű mellékze. Albiez József, szőlőbirtokos.

Torbágy (Pest vm.).

Tapasztalataim alapján a rézkénporral teljesen meg vagyok elégedve, mert a lisztharmat erős fellépése dacára az én szőlőm mindvégig ment maradt a bajtól, amellet a por a fürtök és vesszők érését is szemmel láthatólag gyorsította. Reichenbach János, szőlőbirtokos.

Torbágy (Pest vm.).

Az erősen fellépő lisztharmattal szemben az idén kétszer használtam rézkénpor és örömmel jelenthetem, hogy a baj terjedése azonnal megszámt s így a betegség folytán károm egyáltalán nem támadt. Ezek alapján a rézkénpor alkalmazását igen ajánlatosnak tartom. Rosenbach János, tanító, szőlőbirtokos.

Irsa (Pest vm.).

Az idén kétszer használtunk „rézkénpor” és szőlőkben az oidium egyáltalán nem lépett fel. Összehasonlítva más szernekkel a rézkénpor alkalmazását, igen ajánlatosnak tartjuk, mert a fürtök és vesszők érését gyorsítja, kitünően tapad, hatása tartós, káros utóhatása egyáltalán nincsen. Levien és Társa, szőlőbirtokosok.

Nagy-Kőrös.

Szőlőmben tett kísérletek alapján a „rézkénpor” tökéletesen bevált szernek tartom. Papp Gedeon, szőlőbirtokos.

Kalocsa (Pest vm.).

A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor” szőlőmben háromszor, mindig a lisztharmat fellépése után rögtön alkalmaztam. Amely tőke beporoztatott a baj fellépte előtt, ott oidium nem mutatkozott, de a beteg tőkéken is a porozás után a betegség tovább nem terjedt. Dr. Tarajassy Sándor, orsz. gyűil. képviselő.

Kalocsa (Pest vm.).

Az idén először használtam szőlőmben dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor” és pedig kétszer, és emek köszönhetem, hogy oidium az idén nálunk egyáltalán nem jelentkezett. A „rézkénpor” használata sem a fürtök izére nem volt káros behatással, sem pedig az új bormak nem kölcsönöz semmi mellékzt. Eddigi tapasztalataim alapján a rézkénpornak a közösleges kénpor felett előnyt adok. Grehlinger József, szőlőbirtokos.

Szent-Endre (Pest vm.).

A tavalyi tapasztalatokon okulva az idén május és augusztus elején „rézkénporral” poroztattam be szőlőmet és örömmel tapasztalom, hogy nálam lisztharmat egyáltalán nem mutatkozott. Véleményem szerint a „rézkénpor” nemesak a fürtök és vesszők érését sietette meg, hanem még a harmadik perm tezést is a peronoszpóra ellen feleslegessé tette, úgy, hogy én kétszeri perm tezés és kétszeri rézkénpor alkalmazása mellett a peronoszpóra ellen jobb sikerrel védekeztem, mint azok, a kik közösleges rézgáliczoldattal 4–5-ször perm tezték szőlőiket. Huzsig Ljubomir szőlőbirtokos.

(Folyt. köv.)

Használati utasítást vagy a porok részletes ismertetését tartalmazó füzetet az 500 elismerő bizonyítvánnyal kívánatra bárki nek megküldi a szövetkezet.

Megbizottak kerestetnek a községekben szőlős vidékeken, akik a porok terjesztésével és megrendelések gyűjtésével foglalkoznak. — A megbizottak kellő kedvezményben részesülnek.

Vetőmagvak

Allamilag ólomzárolt arankamentes elsőrendű luczernamag	forint	54.—56.—
Allamilag ólomzárolt arankamentes középmin. luczernamag	forint	48.—52.—
Allamilag ólomzárolt arankamentes elsőrendű löheremag	forint	75.—78.—
Valódi quedinburgi ólomzárolt oberndorfi répamag	forint	56.—
Valódi quedinburgi ólomzárolt eckendorfi répamag	forint	46.—
Valódi quedinburgi ólomzárolt olajbogyó répamag	forint	41.—
Valódi quedinburgi ólomzárolt mammuth répamag	forint	40.—
Baltaczimmag	forint	14.—

BOROSS és SZALAY

Budapest, V., Akadémia-u. 11., magkereskedésében — míg a készlet tart — kapható.

Süldősertések eladása.

Az egri főképtalan egyeki gazdaságából (Hajdu-m), vas. áll. helyben

1145 darab vészen átment

süldő-ártány és herélt kocza

eladásra boesájtatik.

A minden levonás nélkül szerkesztendő zárt ajánlatok, f. hó 26-ig, alólírott uradalmi kormányzóságnál adandók be.

Eger, 1901. évi márczius hó 10-én. 3539

Az egri főképtalan uradalmi kormányzósága.

Az utolsó években oly kedvelté vált

Vauriac-

takarmány-
reépamagot
szállítom
eredeti importált
jó minőségben =
32¹/₂ koronával
50 kilónként.

Haldek

magnagykereskedése
József főherceg ő es.
és kir. fensége udvari
szállítója
BUDAPEST,
Károly-körút 9.

Bükkerdő
1890-2000 ho dig megrételre
keresetik. Bővebbet Keleti J.
Váci-körút 22. 3564

Tejgazdasági
Zsebnaptár
II. évfolyam.

Szerkeszti és kiadja
Jeszenszky Pál

az O. M. G. E. titkárja.
Ára: O. M. G. E. tagoknak, a
Gazdálkodók Orsz. Egyesülete,
valamint a Tejttermelők Egye-
sülete tagjainak ajánlott kül-
désrel

3 kor. 30 fill.

Bolti ára 4 korona.
Tejgazdasággal foglalkozók-
nak nélkülözhetetlen.

Megrendelhető a kiadóhi-
vatalban, Bpest, IX., Üllői-
ut 25. szám.
**82 és 84 kiló
tavaszi buza**
kapható vetés céljakra, zsák-
kai együtt, vasúthoz szállítva,
17 fillérel 20 koronával szá-
mitva métermázsáját, Ótocska
Gézánál, Sopron-Kővárad (posta-
állomás). 3890

Tavaszi vetésre

ajánlok elsőrendű, számos,
legutóbb a párisi világkiállítá-
son kinttett, valódi

Hanna-árpát.

Minta ingyen és bérmentve

Kubiček Ferencz

Czeilochovitz, (Hannavidék)

3195 Morvaország.

Zsákok.

Használt korpa, konkoly és
másféle zsákokat a legmaga-
sabb árban veszek. Adler H.,
szákkereskedő Budapest, VII.,
Hárfa-utca 27. Közvetítői
díjaztatnak 3144

Elsőrendű

ba'taczimmag nagyobb meny-
nyiségben Strasser Jónásnál,
Kecsege-puszta, u. p. Tolna-
Tamasin kapható. 3516

Gazdák

s gazdálkodók figyelmébe.
Számos uradalomba már
bevezetett

pyroleum

50%-al olcsóbb mint bár-
mely más világító anyag.
Próbaküldemények 2 korona
utánvét mellett. Kiváratra
prospektus ingyen és bér-
mentve.

Burián Vilmos veje,
Budapest, IX., Soroksári-u. 10.
Számos elismerő levél nálam
létező betekinthető.

Somogyenyében

birtek eladás. Circa 1000 hold
nemesi birtek kastélyval és
kellő gazdasági épületekkel,
posta-, vasut- és távírádállomá-
sal, közel a székelyhez, aratás-
sal együtt is előnyös fizetések
mellett, részletes felvilá-
gosítás nyerhető Steinitz Adolf
urnál, Kaposvárott és Szarvas
Lajos urnál Belegben. 3470

Olcsón

kapható konkoly, trienbük-
kény, eszikebuzza, takarmány-
dara, buzakorpa, Zuckermann
Edénél, Bpest, VIII., Tavasz-
mező-utca 12. 3331

Elsőrendű

magvak kaphatók. Hidas Ni-
meti állomásra szállítva q-ként,
golden melon, Hanna pedigrec,
perles és chevalier sörárpák
16 kor., champlán tavaszi buza
17 kor. zsák önköltségen. Felső-
lánczi gazdaság intézősége,
posta Perény (Abaujmege). 3492

Páris: Grand Prix.

Vető- magvak

kaphatók alábbi árak
postautalványon való
előzetes beküldésével
szemben (zsákok ára
készpénz előlegkép sze-
detik be)

Gróf

Teleki Arvéd

drassói uradal-
mában, u. p., t.
és v. áll.: **Koncza,**
ab ott míg kész-
leten 50 kilós
zsákonként:

Lóheremag 80, 74, 68 K.

Oberndorfi és óvári répa 48 K.

Szekely tengeri, jobab 10 K.

Prairie királyné tengeri 8 K.

Szekely kúns korai

burgonya 3 K.

Kaphatók még:

sor fák és csemeték.

Somogyenyében
200 holdas birtekem bérbe-
adom. Csik József Honyhád. 3479

Eladó

tavaszi külteret 30,000 drb.
kőrísia (fraxinus excelsior) 2
éves, 0.5-1 mtr. magas, 20,000
drb. luczefenyő (Pinus picea)
3 éves. Ár megegyezés sze-
rint. Uradalom névvel, Fehérmegye.
Fehérmegye. 3545

1017

szántód Kispeszt-Szent-Lő-
cinczi határban bérbeadó.
Bővebbet Dr. Bauerné,
Prater-utca 19. I. 11.

Eladó

disebokrok, gyümölcsfák, ró-
zsák stb. Kiváratra árjegyzék.
Nagyimázsos Gróf Zichy
Ágost uradalmi kertészete
Káloz, Fehérm. 3431

Gazdákknak fontos!

Hreblay Emil
állattenyésztési m. k.
felügyelő

Gődöllő.

Munkái:

Baromi hizlálás 1 kor.
50 fillér.

Baromi tenyésztésre vo-
natkozó tudnivalók 1 kor.
Tyuktenyésztés 2 korona.
Lud- és kacsatenyésztés
2 korona.

Pulykatenyésztés 2 kor.
Baromi és tojás értéke-
sítő szövetkezetekről
1 korona 60 fillér.

**Megrendelhető a szerzőnél, leg-
egyszerűbben a pénz előleges be-
küldése mellett.**

Egyeztetve megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

A legjobban ajánlható
gyümölcs- és erdei faiskola

W. KLENERT, GRAZ

(Tulajdonos: Klenert Vilmos, ez előtt Klenert és Geiger)

ajánl gyümölcsfákat minden nem és formában, nemes
gyümölcs-cserjéket, gyümölcsvadonozókat és boggyógyümöl-
csöket; fasor-fákat, erdei fákat, tülevelűeket és rózskákat;
süvénynövényeket, spárgaféléket stb.

Arjegyzékek kiváratra ingyen.

Szétküldés Ausztriába Magyarországra és
külföldre.

A nemesített alcsuthi tengeri

mint korán érő, bőtermő
fajta, továbbá mint igen
értékes kereskedelmi áru,
a hazai keményszemű ten-
gerifélék között a legki-
valóbbnak van elismerve.

Vetőmagot a folyó évből
is ad el az uradalom a kö-
vetkező árak mellett:
gondos figyelemmel kivá-
lasztott csövek középészé-
ről, kézzel morzsolt vető-
mag ára métermázsánként
18 korona. Elsőrendű piaci
áru métermázsánként 14
korona. Az árak Acsa
állomásra szállítva (Bieske-
sárbogárdi helyi érdekű
vonalon) zsákon kívül ér-
tendő. Zsákok önköltsé-
gen lesznek felszámitva.
Vetőmagból 0.50 q-nál,
piaci áruból 3 q-nál
kisebb mennyiség nem
szállítatik.

Megrendeléseket a pénz
előleges beküldése vagy az
áru vasuti elővételezése
mellett, míg a készlet tart,
elfogad a főhercegi gazda-
sági intézőség Fejévár-
Acsán (posta, vasut, távíró-
állomás). 3382

8 lőerejű
Richardt Garrett Sons. loko-
mobil teljes felszereléssel 16
karban eladó. Loránth József
Szolgaegyháza. 3559

Tavaszbuzza

200 métermázsas eladó. Czim:
Főintézőség Selyp. 3490

Hungária-

rendszerű, merítőkerekes 17-
soros sorvetőgép, teljesen új,
gépraktár beszüntetése miatt
250 koronáért közpénzfizetés
mellett eladó. Bővebbet:
„Somlyódeki Hirtap” kiadó-
hivatalában, Deveszer. 3475

Tavaszi

takarmányborsó kapható mé-
termázsánként vasutállomásra
szállítva 20 koronáért Czeozén
Fehérmegye, Kiss Ivánál. 3457

Vetőmagburgonya

marlische Zwiebel, Magnum
bonum, Odine, Hannibal eladó.
L. Keisler Gusztáv, Bieske.
3260

Eladó

birtek Szabolcs megyében,
Nyíregyháza közelében, 500 hold
ezer 60 lóval számíva, szép
ur lakással, jó földekkel, mi-
előbbi telepek mind tehené-
szetre igen alkalmas. Értekez-
ni lehet Pazonban a tulajdo-
nos urnánál, ára kilenczven-
ezer o. é. Zatureczky Gyulánál,
u. p. Óros. 3487

Eladó

sorjának alkalmas jegenyé-
nyár és másnemű díszfák és
akác-csemeték. Bashalmán,
posta, vasut: Királytelek.
Liptay Jenőnél. 3496

Baltaczim mag

keresettek 50 mm. a csiraké-
pességűri való szavatolás mel-
let a mintával ellátott árjé-
nylatok ezen czim alatt küldem-
dék. Tükrősmajori Gazdaság,
u. p. B-Bieske. 3549

Az Ádándi

gazdaságban állomás Sifók
közeli helyen határoz igen szép
kifülfeltai való fiatal akácia
jutányos áron eladó. 3240

Birtokeladás

Somogyenyében circa 1000
hold nemesi birtek kastélyval
és kellő gazdasági épületek-
kel Somogyban posta, vasut-
és távírádállomással, közel a
székelyhez aratással együtt
is előnyös fizetési feltételek
mellett osztozkodás miatt
eladó. Részletes felvilágosítást
nyerhető Steinitz Adolf urnál
Kaposvárott és Szarvas Lajos
urnál Belegben. 3552

Járóbuza vetőmag

eladó. Czeozény gróf
Pejacevich Arthur névű mező-
éri uradalomban. Viszonyaik
között több évi összehasonlító
kísérlet szerint, az ősi buzát
egy súlyra, mint hozamra
jóval felülmúlja, megdülésnek
rozsdának sokkal ellenállóbb
és őszinél, szem ragyszagos és
alakra alig különböztetik az ősi-
től, mult évben 456 kg/m-mal
termelt többet kath. holdan-
ként, mint az ősi buza. Virá-
gosvölgy — Kolozsvár-Bressó
vonalon — állomásra szállítva
zsák nélkül 16 korona. Kivá-
ratra új zsák önköltségen
számítatik. Megrendelést
azonnal elintézi az uradalmi
tisztviselő Mező-ér, u. p. Kolozs,
Kolozsmegye. 3500

Olasz seprőczirok-

szakál, circa 250 mm. volna
eladó. Bővebb felvilágosítást
nyújt nagyasságos Biró Albert ur
kupal gazdasága, u. p. Kua-
ágot. 3482

Óriás

mamutökmag kilonként 1 kor-
ért kapható Pajzs Gyula gazda-
ságában, Hevesm. 3471

Folyó évi

augusztus elsejétől jó berende-
zett gazdasági szeszgyárat bé-
relni óhajtanék. Szivós ál-
latok „Ámos 13.” jellege alatt
a kiadóba kéretnek. 3500

Egy teljesen

jó karban lévő tíz lőerejű
Shuttleworth-féle cséplőgarni-
tura eladó. Közlelebi adatok
Harszti Sándor tulajdonosnál
Békés-Osában. 3550

Akác-csemeték

és sorfák, kintinó gyökérzetűek,
kicsinyben és tömegesen leg-
előnyösebb áron kaphatók Pajzs
Gyula gazdaságában, Heves
3523

Legújabb számocza

folytató (Sz. Maurits) vö-
lős, az eddigieket nagyságban,
zamatban és edességben fel-
múlja. Kapható ezre husz kor-
onáért, száza kétszáznyolc-
filléért, úgy Lax és tons nob-
le legnagyob, legbővebb egy-
szer termő földieper. Megren-
delhető Fehér Irmánál, Buda-
pest. Régi posta-utca 10. sz. 3530

2 marha-

mérleg

egyenként 1000 kgr. hordó-
pésséggel, rácsosattal; 2 hid-
mérleg egyenként 4000 kgr.
hordóképességgel (szálával és
fülösúlyokkal, vastíróval és
vasgerendákkal mind a négy
még új- és használatban, kiti-
nően jászai, erősen építve és
az előnyösen ismert Bugányi
és társa cégtől való, minden
nagyobb gazdaságban, gyár-
ban, gőzmalomban szesz- és
sörüzőben, községben köte-
lőben kintinó 200 koronáig
terjedhető bírság mellett, tör-
vényileg előírva 1900. cs. és
kir. hatóságilag hitelesítve, el-
halozás miatt egyenként is
igen olcsón eladók. (A hatósá-
gi ellenőrzések ép most foly-
nak) Bugányi F. Xaver Bécs, I.,
Schönbrunnergasse 4. (utcai
bolt). 3240

Hirdetési ár 15 szög 60 fillér, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér...

KIS HIRDETÉSEK

Csak megőrződik és a szakirodalom természet, továbbá állást keresők és adók hirdetményei...

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÜLTENDŐ ÁLLÁS.

Azonnali belépésre

Keresetük egy több évi gyakorlattal, továbbá a magyar, német és horvát nyelvet bíró... Azonnali belépésre...

Irnoki állásra

Keresetük lehetőleg szakiskolát végzett, néhány évi gyakorlatl bíró német, magyar, horvát és szerbül...

Gazda

Keresetük gazdaságomban ispani mellé. Az illetékek magyar és szerbül is, olvasni a mindent...

Ispani állás

Egy ezer hold-s gazdaságban, hol 60-60 müködni kívánatlik meg, betöltendő...

Irnoki állás

Töltendő be gróf Almásy Dániel ur Omáltóság uradalmaiban. A pályázótól megkívánatik a gazdasági tanintézetet és a sárvári...

Pályázat

Keresetük egy segédtsit, évi fizetés: 480 korona és teljes ellátás. Kik gazdasági iskolát végzetek...

A Bóni gyártelep

és mezőgazdasági részvényszerűség nyírbatori gazdaságba azonnali, vagy legkésőbb 1901. április 1-én belépés mellett...

Segédtsit állásra

Keresetük szakiskolát végzett, néhány évi gyakorlatl bíró, lehetőleg cukorrépat termelő gazdaságban...

Br. Schosberger

Zsigmond örökös félévi legheji uradalomban betöltendő egy gazdasági irnoki állás évi 400 korona...

Irnok

Keresek gyakorlatl bíró, földműveléssel levaló Ernő bírók. Belsőháza Tabra, Somogy. 3552

ÁLLÁST KERESŐK.

Gazdái.

Magtárolsi vagy kulcsári állást keresek, középkoru, nős, erőteljes férfi...

Szántartó

Mélegképes, a kettős könyvtelben, magyar és német nyelvben teljesen jártas, több év óta egy nagyobb uradalomban van alkalmazva...

Intézőnek.

Szántartónak, ispannak ajánlók Magyarorszárt végzett okl. gazdasági, szerény feltételek mellett, 39 éves, ref. egyén, melébbi belépésre. 18 évi gyakorlatl, még nőtlen, de a ki egy jó átlásos juttatja, kimentára azonnali megújul. Címre a kiadóhivatalban. 3391

Felsőbb

Gazdasági tanintézetet és a sárvári teigazdasági szakiskolának üzletvezetői ágát végzett erőteljes középkorú több évi gyakorlatl és kiütő ajánlatokkal rendelkező a mezőgazdaság minden ágában gyakorlott gazdasági szerény feltételek mellett bármilyen alkalmazást keres. Szives megkereséseket P. P. P. jel alatt a kiadóhivatal továbbít. 3097

Kulcsári

Állást keres egy tapasztalt gyakorlatl gazda, ki jelenleg is egy nagyobb gazdaságba van. Címre a kiadóhivatalban. 3532

Kezelőtiszt

Állást keres azonnali belépésre a gazdaság minden ágában jártas, 18 évi gyakorlatl, földművelés és mezőgazdasági szakiskola üzletvezetői tanulmányot végzett, 39 éves, nős gazdasági. Címre Nemeth István Bóbita, Torontálmegye. 3378

Állást keres

Róm. kath. nős, 55 éves, jó erőben levő gazdasági, ki állást a kezelese alatt álló bírók bebandása miatt váltóztatni képtelen. A gazdaság minden ágát gyakorlatilag folytatta, különösen cukorrépatermelés és hizalásban kiváló, mert a kezelese alatt gazdaság fő termelési ágát ez képezte. Ezenkívül a könyvvezetés és számadások rovidtársa fő szakmáját képezi, mert egy nagy uradalom számadását 15 éven át vezette és rovideált. Ajánlatok Sz. Z. jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3344

Házvezetőnő

Állást keres intelligens közepkorú nős, (hivatalnok özvegye). Szives megkereséseket Házvezetőnő jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3390

Irnoki

vagy segédtsit állást keres földműveléssel teljes sikerrel végzett, 2 évi gyakorlatl bíró, szerény igényű fiatal ember. Állást azonnali elfogadhatia, esetleg kívántra személyesen megjelölik. Címre: N. J. jelre alatt a kiadóhivatalban. 3550

Okl. gazdasit.

42 éves, róm. kath. kitűnő praxissal a jó bizonyítványokkal, jártas a gazdaság minden ágában, ugyszinté az egyszerű és kettős könyvtelben is, melébbi belépésre, szerény feltételek mellett állást keres. Szives megkereséseket N. A. S. jelre alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3372

Okleveles

gazdasit, ki 3200 holdas birtokon nagy éve, mint segédtsit van alkalmazva, előzőleg egy litvonián uradalomban mint magángazdának volt, teljesen jártas egy a gazdaság vezetéseben, mint a számvitelben; római katolikus, szerény igényű, oly állást keres, melyben megújulhatna. Címre a kiadóhivatalban. 3502

Egy

fiatal ember, ki Németországban jó eredménytel végzte a teigazdasági kurzust és ki a teigazdaság minden ágában, valamint az irnoki munkákban jártas, megfelelő állást keres. Címre: Bedő Andor, Pécs. 3504

Gépész

gazdaságnál alkalmazást keres ki ezen minőségben hosszabb ideig volt alkalmazva. Gazdasági gépyárnak mint főszereleje müködött, minden gazdasági gépek javítását és kezelését ellátja. Marton Ferencz gépész, Budapest, Angyal-utca 10. 3354

Állást keres

18 évi gyakorlatl bíró, a gazdaság minden ágában, nevezetesen cukorrépa-, len- és dohánytermelésben jártas, 36 éves, nős, gyermektelen, 10 év óta dunántúli bér gazdaságban önállóan müködő gazdasit. Címre a kiadóhivatalban. 3540

Segéd állást

Keres, 22 éves, r. k. kassai gazdasági iskolát végzett, gyakorlatl bíró gazdasit, ki a magyar és német nyelvet beszélja, a 10 nyelvet némileg bírja. Szives megkereséseket a kiadóhivatalba megjelölésével: „Aratius 22.” jel alatt a kiadó továbbít. 3488

Egy

egy theoretikusnak, mint gyakorlatl képzett, M.-Oráért végzett gazdasit, 43 éves, r. k. nőtlen, ki 9 év óta mint számtartó és gazdaságvezető jelenleg is müködik egy nagyobb gazdaságban ipari- és mezőgazdasági szeszgyárral, hol főleg teigazdasággal, hizalással és földműveléssel foglalkoznak, ezen ágak mindégkét önállóan vezet, állást keres. Szives megkereséseket „S. J.” cím alatt a kiadóhivatal továbbít. Szükséghez post azonnali bejelét. 3438

Földművel-

iskolát végzett, 32 éves gazdasit, kizsoltgált katoná, ki a magyar, szerb és román nyelvet szónban és írásban és szép írással bír, teljes ellátás mellett melébbi belépésre állást keres. Címre a kiadóhivatalban. 3567

Ispani

vagy ehhez hasonló állást keres közévi gyakorlatl bíró, 37 éves, nős, gyermektelen egyén, ki a földműveléskölát jó sikerrel végzte, jelenleg egy nagyobb gróf uradalomban mint ispan van alkalmazva. Szives megkereséseket kéretnek a kiadóhivatalba. 3558

Felsőbb

de erőteljes földművelés, ki kényesítő viszonyok miatt eladta felvidéki birtokát, lehetőleg önállóan rendelkező gazdasit állást keres. Állást keres a magyar, német és tot nyelveket tökéletesen bírja. Ajánlatokat „Gazdasit” jelre alatt a kiadóhivatalba kér. 3545

Kulcsári

magtárnoki vagy szőlőkezelői állást keres egy végzett szőlész, több évi gyakorlatl bír. Címre: Legeza János, Budapest, Tömöc-utca 40. sz. ajtó 29. szám. 3519

Irnok

vagy segédtsit állást keres azonnali belépésre egy kereskedelmi iskolát végzett és már 3 évig it alkalmazásban volt fiatal ember. Szives megkereséseket Groz Aron, Bedő, posta Nagy-Kereki Bihar megye cím alatt. 3540

Földműveléskölát

végzett, 33 éves evangélikus, nős, beszél magyarul, latin, félévi gyakorlatl, érti a szőlőművelést a gazdaság összes teendőt, állást keres április 1-én. Címre a kiadóhivatalba. 3491

Uradmii kertész.

a kertészeti minden ágában jártas, prima bizonyítványokkal állást keres bármikor belépésre. Címre Zecker Agost, Laposmajor, u. p. Orosháza. 3561

ÁLLATOK.

Óriási nőri mén! 3 éves, szőrtel, fedeztetési igazolvánnyal, aranynyal díjazott eladó Rektör Pál ispannál Bánok-Szt.-Györgyén. Vasuti állomás Nagy-Kanisza. 3505

Országos

törzskönyvezett telvér simmenthál faj tenyészika 2 drb 1 1/2 éves, 2 drb 1 éves. Korukhoz kifejtelt és jó alkotásuk. Millemumi nagyrémmelel kitüntetett tehetségben eladó. Címre a kiadóhivatalban. 3483

Magyar tenyészika

eladó. Gróf Chotek Rezső fittaki uradalomban (Bács-Bodrogth.) 35 darab, a törzskönyvezett magyar ellégyulából származó 2-2 1/2 éves tenyészika, a Budapest-Zimonyi vasut Kispápi megállóhelyén Mária majorban bármikor megtekinthető és a beszerzés megvehető. Sür-gönyre a Kispápi vagy Ökör állomáson is kocsit vár. Közlelbi a Jóságigazgatóságnál Futtakon. 3448

Eredeti

Rambouillet kosok

mindenkor nagyobb mennyiségben, dus választékban kaphatók

Gróf Herberstein Albert

3131 uradmii igazgatóságánál Strleek, Morvaország.

Hanna vetőárpa

19 koronáért 100 kgknt megkötött állományoktól. vasuti állomásainktól.

Vöröstarka tinó és üszó

legprimább, 1-2 esetleg 3 évesek és pedig hizlatni való ökrök eladására és későbbi szerződésre legolcsóbb árért vállalkoznak

WEILER és EISNER

Kis-Czelli kereskedők. Eladó 16 drb 1 1/2-2 éves vasmegyel tájajta hasas üszó, Dukai Takács Ferencz gazdaságában Luká, u. p. Jánosheza, Vas megye. 3568

Hölgyparipaj

kerestetik megvetésre, csak teljesen megbízható, közödnék való, kitűnően belovagolt kora rektifikálók; szives ajánlatok Meller Rudolf Homok-Szent-György-Somogy kéretnek. 3534

A leggyorsabb

feljősít és igen szépora fajta sortés a Yorkshire. Eredeti importált angyal utáni malacok eladók 120 fillér kilogram. Előjegyzéseket elfogad Zseny István, Malas Postamegye. 3521

Több

felbugott 2 éves Yorkshired koca, 2 drb importált 1 és 2 éves Yorkshire kan és számos 12 hetes és 18 hetes Yorkshired malacok eladó 14 és 18 kor-ért. Az öreg sertések akár kilónként, akár meggyezés után, súlyuk átlag 140 kg. Szállítókötvezek ingyen. Bővebbet Linsky és Bakos, Tót-Komlós. 3437

növendék ökor és üszó borjakat

ugyszintén legprimább lekötni való és jármos ökröket legjutányosabb rakn ajánlunk.

Klein és Spitzer

Kis-Czelli kereskedők. Megrendelések egyeződség szerint bármikor is elfogadhatók.

Eladó

3 drb Wertheimstein Alfréd-féle fehér mangalicza kandiszó, a beozonádi gazdaságban, Bocznád, Hevesm. 3419

Megvetésre

keresek egy telvérhágóképes barni bikát. Ajánlatok Királk István ezimére küldendők, Vojtek, Temess. 3510

Keresek

magasvérű, 5-10 éves, kb. 16 markos, távlovaglásra alkalmazható, erős hátaslovak. Baumgarten Pál Laposmajor, posta Orosháza. 3552

Négyes

pejkek, 4 éves kanczák, jól behajtvá, 168-166 cm. eladó 2400 koronáért if. Háczy Kálmánnál, Káptalanfa, Zala megye. 3463

20 magyar tenyészika

egyenként is 60 magyar 5 éves igásökor egy tételben eladó

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalomban u. p. t. és v. áll.: Koncza, hová az aradi gyorsvonaton direct kocsii megy. Kaphatók még:

Pekingi kacsák és tojásaik.

Tisztavéri bergshiri

sértésanyagokból Kovácsy Sándor 44 éves, gazdaságnak bármikor kora tenyészállatok legszebb példányokban jutányos árban kaphatók. Sertésvez még sohamen volt és a szállított sertések legszebb ellátásban részesültek. Posta-Ádamoson. 3568

Béret

felosztása miatt eladó Libintén Veszprémmegyében, 34 ökor, 4 igásó 3 szepda eskóval, 1000 drb fűös gyapjas birka, 10-ns mássa, kettős és egyes ekék, vasfogások, gyűjtővetőgépek, szekek, kocsik és egyéb gazdasági felszerelések. Tudakozhatni a tulajdonos Forster Eleknl, Gyulakesziben, Zalamegye, Békák nyírs útján, Ökrök köztől 12 drb vétés után, lovak azonnali átadandók. 3548

Eladó

langshani kacsák 8 korona, langshani tyúk 6 kor. Peking kacsabojas 20 fillér, emdeni ludtojás 150 fillér, francia pulykatojás 60 filléret dírnakont. Címre a kiadóhivatalban tudható meg. 3510

Vöröstarka tinó és üszó

teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyszintén jármos és beállítási ökrök szállítására való. 179

Kitűnő friss fejős tehének

előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthetők, kötelettség nélkül. Vevő telzésre szívesen választanak. Henrik Ignác fia Szalonak (Vasm.).

Eladó

a közép-iskolái bér gazdaságban Veszprémmegye, egy 170 centiméter magas sötétzürke 4 éves szepújáró lo. Megvetésre kerestetik egyvaló 2 darab ászavéri ruttler kutyakocsi patkányirtás céljára. 3551

VEGYESEK.

1500 g. széna legkitűnőbb minőség eladó Putnok állomán. Felvilágosítást ad Simay, Bpest, Erzsébetvár 9.

Világhírű erfurti magvak

Budapesten kaphatók Radwaner és Rónai magkereskedésében BUDAPEST, V., Nádor-u. 8. J. C. Schmidt erfurti magtermelő magyarországi főraktárában. Tessék árjegyzéket kéri.

Eladó

jutányosan egy angol telvér és féléves ménes: 3 drb anyakoca, 8 drb 4-6 éves lúta 6, 3 drb 1 éves öskó, 1 drb telvér mén. Bővebb felvilágosítást ad a Lőcse-keresztúri gazdaság posta: Pánczölcs. 3323

Eladó gözke

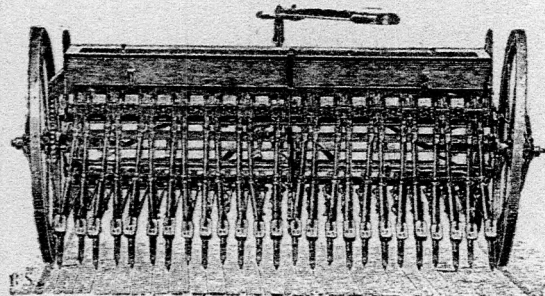
Egy 20 ló erejű angol gyármányú kitűnő karban lévő teljes gözke garnitúra, 6 év óta használatban, igen kedvező feltételek mellett eladó. Lovócsék „Gözke” jel alatt a kiadóhivatalba kértnek. 3514

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyok elvállalni; építgy
mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez
Érdeklődők kéretnek, hogy alantí esímemhez forduljanak.
gőszántási vállalkozó
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépraktára
Budapest, V. ker., Váci-körút 52. szám.
Ajánlja mérsékelt árokon a jelen időnyre
SACK RUDOLF elismert kitünő gyártmányait
Aczélekéit,
Vasboronáit;
grubbereit,
sorvetőg-peit,
ésszilárd
több-
soros
répa kapálóit,
szőlőmivelő fogatos
eszközeit.
Ez alkalommal különösen felhívja a t. gazdaközönség b. figyelmét az általa
képviselt
DEERING-féle a világ legnagyobb amerikai aratógép gyárának
hírneves
fűkaszálógépeire, marokrakó és kéveköto aratógépeire,
valamint egészen **SZENAGYÚJTÓ** és szénaforgató gépeire, mely gépeket tel-
jes jótállás mellett szállítja jutányos árokon.
Bizonyítványok fenti gépekről, kimerítő árjegyzékek és készséges felvilágosítások

Érdeklődők kéretnek, hogy alantí esímemhez forduljanak.
gőszántási vállalkozó
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

Fedezési értesítés.

Gróf Wimpffen Simon ur „Érdi“
ménésében ez évi fedeztetési idény
alatt fedezni fog:

Quartermarch 27975.

amerikai sötétpej esődör, született 1889. ap Quarter-
master 4540 (Alcyone 732) a. Dölly Waltero ap Oir
Waltero 2001.

Record 2:11³/₄

Fedezési díj 240 korona.

Bejelentéseket elfogad az

Érdi uradalom tisztartósága

ÉRD, Fehérvármegye,

honnan az érdeklődőknek a feltételek szívesen meg-
küldetnek.

Az érdi ménés istállóban kanczák napi 2 korona
ellátási összegért korlátolt számban fogadtatnak el.

50% terméstartóbblet

érhető el, ha a talaj 99%-os darabos égetett maró **mészszel** vagy 72%-os
égetett marótrágya **mészporral** trágyáztatik. A legnagyobb uradalmaknál
kittünően kipróbált trágyázási módszer. I. rendű referenciák! Fenti cikketek
valamint **mindenkor friss, szép fehér építkezési meszet** bármely
1327 vasutállomásra bérmentve legolcsóbban szállít

ELSŐ BAKONY-SZENTGALI MÉSZELEPEK
KLEIN MÁRKUS FIAI Szentgál (Veszprémmegye.)

Kizárólag elsőrendű
magyar erdélyi faj
igás ökor
és növendék marha

gazdag választékban kapható

LÁSZLÓ TESTVÉREK gazdaságában
Nagy-Iklódon posta- távira- és vasutállomás
a Szamosvölgyén Kolozsvár közelében.

KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári
hivatalánál (Budapest Köztelek).

Árak:

nagyban waggon-rakományként ab Leopoldshall-Stassfurt,
ömlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vas-
uti szállítási költség a különböző távolságu rendeltetési állomá-
sok szerint 130-140 frt között váltakozik.
Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egye-
sületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.
A megrendeléssel egyideűleg a kainit árát egyesűtetűk pénz-
tárához bekűldeni kérűk, a szállítási költségek a küldemény
átvételénél fizetendők.

Bóni gyártelep

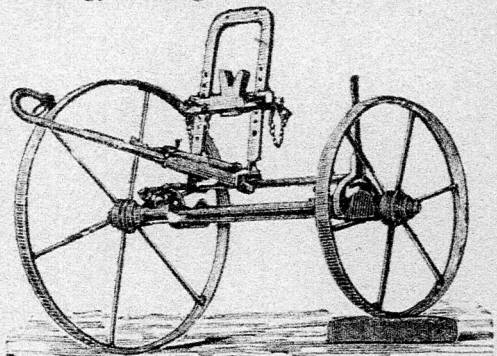
és mezőgazdasági részvénytársaság
ezelőtt Mandel Eduárd és Társai

NYIRBÁTORBAN

ajánlja előnyűsen ismert, szabadalmazott

2 tengelyű „Bóni“ eketaligáit.

Megrendelhető: Nyirbátorban fenti cégénél, BUDA-
PESTEN KANNES HELLER cégénél, valamint a
„Magyar Mezőgazdak Szövetkezeténél.“

Más rendszerű eketaligák
jutányos áron átálakíttatnak.

Más rendszerű eketaligák.
jutányos áron átálakíttatnak.

Gróf Zselénski Róbert salánki uradalma.
A salánki uradalom nyír vasvári-
gazdasága részére Önök által szállított
14 db szab. állítható „Bóni“ eketaliga
rendkívűli egyszerűsége, tartós szerkezete
és pillanet alatt eszközölhető állítható-
sága folytán kűttűnően bevált.
Szíveskedjenek encsencsi gazdaságunk
részére is további 18 db állítható „Bóni“
taligát kiszűgáltatni.
Encsencs 1900. febr. hó 8 án.
Kiváló tisztelettel

Nagy József
urad. intéző.

Gróf Károlyi Tibor uradalma.

Műn an szab. kéttengelyű „Bóni“ eke-
taligájuk ezűlszerű szerkezetűről és tar-
tóságáról hosszabb használat után meg-
gyűződtűm, kérem az uradalmi gazdasá-
gok által a napokban bekűldendő 50 db
Szak fűle eketaligát a legrovidobb idő
alatt szab. „Bóni“ eketaligává átálakít-
tatni.

Nyirbátor, 1900. jan. hó 24-én.

Tisztelettel

Mikolay Lajos,
urad. tisztartó.